

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XVIII. ročník ● 4/2025

ženy
v cirkvi

O B S A H

nad obrazmi 4
RYBÁR
R. Nagypal

rozhovor 6
MALI SME ODVAHU...
V. Šimová Šoltés/
E. Mihočová

úvaha 12
VY STE SOĽOU ZEME
A. Korečková

téma 14
ŽENY V CIRKVI
R. Betina, D. Novák

pozdrav spod Kriváňa 24
ZNOVUZRODENIE
J. Stupka

spoločnosť 26
UKRADLI NÁM
KREŠŤANSTVO
D. Pastirčák

fotoúvaha 28
MÁRIA MAGDALÉNA
A. Č. Tipulová

spod orecha 30
NEPODARENÝ MIČURIN
B. Piatko

RELAX 31

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej,
ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne
nevyjadruje duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:
IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2025

Redakčná rada: Juraj Institoris, Tomáš Komrska, Tibor Máhrík, Bohuslav Piatko, Rastislav Števkó
Čestný člen: Štefan Markuš

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,
e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Zadané do tlače:** 15. 4. 2025 **Tlač:** Alfa print, Martin

Prvá strana obálky: M. Medňanský: Evanjelická farárka A. Č. Tipulová

EV: 2670/08 **ISSN:** 1337-6985

POST-OPTIMISTICKÁ DOBA

Jedna z charakteristík doby, v ktorej sme sa dnes ocitli je post-optimizmus. Dobré už bolo. Aby som lepšie vysvetlil, čo si pod tým predstavujem, ukážem, ako sa to prejavuje na pohľade do minulosti, prítomnosti a budúcnosti.

Pred prvou svetovou vojnou bola doba veľkého optimizmu. Všeobecne sa verilo, že človek je vo svojej podstate dobrý a že celá spoločnosť smeruje k dokonalosti. Potom nastali udalosti vojen a prišlo sklamanie z človeka. A to zažívame dodnes – sklamanie z minulosti.

Druhá charakteristika našej doby je stres. Stres bol dokonca Svetovou zdravotnou organizáciou označený za epidémiu 21. storočia. Poučka znie takto: stres je psychický stav človeka, ktorý je v ohrození a nie je presvedčený, že to zvládne. Stres je výsledkom vnútornej neistoty. Neustále potrebujeme seba a druhým dokazovať, že sme dosť dobrí, dosť silní, dosť múdri, dosť šikovní, ... a pritom sme stále v neistote, či to bude stačiť.

Tretí pohľad smeruje do budúcnosti. Myslíte si, že ďalšia generácia sa bude mať lepšie, alebo horšie ako sa máme my? Väčšina ľudí dnes odpovedá, že budúcnosť je temnejšia. Už viac nie sme optimisti ohľadom budúcnosti.

Diagnostika post-optimistickej doby je sklamanie z minulosti, stres v prítomnosti a strach z budúcnosti. Lenže – čo ak strata optimizmu vlastne nie je zlá? Čo ak je v tom skryté pozvanie, aby sme prehodnotili zdroj našich nádejí. Apoštol Pavol nám v prvej kapitole listu Efezanom ponúka spôsob, ako sa pozeráť na našu minulosť, prítomnosť a budúcnosť.

Pohľad do minulosti nemusí byť sklamaním. Dobrá správa je, že keď sme prijali Ježiša Krista, tak sa nám otvorili oči a my vidíme, že máme s ním spoločnú minulosť. Vidíme to, čo by sme inak nevideli: sme súčasťou jeho veľkého príbehu, ktorý sa začal ešte pred stvorením sveta. *Ved' ešte pred stvorením sveta si nás vyvolil, aby sme boli pred ním svätí a nepoškvrnení v láske. Podľa svojej milostivej vôle nás predurčil, aby sme boli skrze Ježiša Krista jeho synmi...* (Ef 1, 4 – 5)

Vďaka tomu môže byť naša prítomnosť charakterizovaná milosťou, ako o tom hovoria nasledujúce verše. (Ef 1, 6 – 8) Ak prijímame „bohatstvo Božej milosti, ktorou nás zahrnul“ nemusíme žiť pod tlakom z hodnotenia druhých. Nemusíme byť v strese zo snahy dokázať seba a druhým, že niečo dokážeme, že sme úspešní. Ale naopak, ak prežívame do hĺbky milosť, oslobodzuje nás to k radosti z práce aj z výkonu.

Podľa Efezanom 1, 10 Pán Boh v budúcnosti zjednotí pod Kristovu vládu všetko, čo je na nebi i na zemi. Tento pohľad na budúcnosť dáva krídla, ktoré nám umožnia preletieť ponad strach z neznámeho, zo smrti, zo zlyhania. Pohľad na budúci dokonalý svet pod Ježišovou vládou nám dáva do prítomnosti pocit zmyslu. Všetko čo spolu s Kristom a pre neho robíme už tu na zemi nie je márne, pomínutelné.

Prajem vám, aby v dobe sklamaní, stresu a strachu ste mali nádej v Kristovi, ktorá pramení z pohľadu na to, čo robí Pán Boh. ■

MAREK JURČO,
kazateľ CB Hermanovce

STÍLPČEK:

NEPÁČI SA MI

Nepáči s mi, že syr s názvom „Royal Blue“ (v preklade kráľovský modrý) je zelený. Ale aj to, že žijeme v krajine s názvom Re(s) publika (v preklade „vec verejnosti“) a naši predstavitelia vedú „tajné“ rozhovory s predstaviteľmi iných štátov.

Nepáči sa mi ani to, že názor našich najvyšších predstaviteľov je menej dôležitý ako názor nášho menej najdôležitejšieho predstaviteľa.

A ani to sa mi nepáči, keď prezident vymenuje za ministra niekoho, na ktorého menovanie má iný názor ako navrhovateľ toho menovania.

Nepáči sa mi, že politické strany si „požičiavajú“ poslancov na doplnenie poslaneckých klubov, i keď ústava hovorí, že členmi klubov môžu byť iba poslanci zvolení za stranu, ktorá klub vytvára.

Nepáči sa mi, že vláda „bojuje“ s infláciou tým, že zvyšuje dane, výsledkom čoho je, že inflácia rastie.

Nepáči sa mi, ani keď verejné priznanie majetku obsahuje tajnú časť.

Ani to, že poslankyni, ktorá upozorní na prekročenie zákona, hrozí väčší trest, ako tomu čo zákon prekročil.

Ani to sa mi nepáči, keď minister podniká, i keď to ústavný zákon vylučuje.

Nepáči sa mi, že napriek tomu, že vládnu koalíciu vedú dve sociálne demokratické strany, na Slovensku nemáme ani sociálne istoty a ani demokraciu.

Ale najviac sa mi nepáči, že to čo sa mi nepáči sa zrejme nepáči mnohým ľuďom (lebo normálnym ľuďom sa to páčiť nemôže), ale tí ľudia to tolerujú i keď sa im to nepáči.

A tak mi zostáva len dúfať, že za to, že sa mi to nepáči nebudem trestne stíhaný. **Ivan Turek** ■

P. S. Možno že názor na ten syr mi tí, ktorým sa nepáči – prepáčia.

RYBÁR, KTORÝ OBRÁTIL SVET HORE NOHAMI.

RICHARD NAGYPAL

Jeho život je plný bolesti a pádov. Pripomienka jeho zlyhania, kohút, sa stal symbolom na vežiach kalvínskych kostolov po celom svete. Napriek tomu napísal 2 listy, ktoré sa dostali do Biblie, stal sa vedúcim apoštolov a pilierom rannej cirkvi. Je pochovaný v najväčšom kostole na svete, ktorý nesie jeho meno.

Jeho príbeh sa začína pri Galilejskom jazere, kde sa stretol s Ježišom a rozhodol sa ho nasledovať. Pôvodne sa volal Simeon, po grécky Šimon a bol rodák z Betsaidy, kde žil so svojím bratom Ondrejom. Bol ženatý (mal svokru, ktorú Ježiš uzdravil), bol to rybár a bol pravdepodobne najstarší z apoštolov. Je to dominantná postava medzi 12 učeníkmi, vždy je menovaný ako prvý a často hovorí za celú skupinu.

Šimon dostal od Krista nové meno, Peter, čo znamená skala. Ak je nejaké slovo, ktoré však najmenej vystihovalo tohto muža v momente stretnutia s Ježišom, je to práve slovo „skala.“ Ježiš, ktorý mu to meno dal, si musel hrýzť do jazyka, keď mu to hovoril.

Jeden psychológ opísal povahu apoštola Petra takto: „Komicky impulzívna osobnosť s vysokou mentálnou energiou, nerozvážny, necitlivý, prchký, nevyzretý, nemajúci v záľube disciplínu, netrpezlivý sangvinik, pravdepodobne s poruchou pozornosti.“ Bol to on, ktorý Ježiša zaprel. Bol to on, ktorý odťal ucho vojakovi, ktorý zatkol Ježiša (ktovie kam mieril).

Tento muž bol všetko, len nie skalou. V evanjeliu podľa Marka vidno jeho impulzívny charakter, keď je pri jeho mene použité slovo „ihneď“ gr. eitheos až 42x. Bol to najmenej pravdepodobný kandidát na vedúceho hnutia, ktoré má obrátiť svet k Bohu.

Po stretnutí so vzkrieseným Kristom, pravdepodobne po ich spoločnej prechádzke zaznamenananej v Jánovi 21, 15 – 19, sa takým však naozaj stal. Peter v knihe Skutkov apoštolov a Peter evanjelií sú dve úplne odlišné osobnosti. Kristova trpezlivá láska ho priviedla do bodu, kedy celého seba Kristovi naozaj odovzdal a stal sa novým stvorením, lídrom hodným nasledovania a nakoniec aj mučeníkom pre vieru.

Jeho posledné minúty života zaznamenáva Caravaggio na tomto obraze, z ktorého idú zimomriavky.

Ukrižovanie Petra už pred Caravaggiom namaloval aj Michelangelo. Na pestrofarebnom obraze mal okrem Petra až 50 rôznych ľudí. Caravaggio má štyroch.

Traja z nich sa z celej sily namáhajú, aby dokončili popravu odsúdeného. Peter naopak v tichosti prijíma svoj údel. Tváre troch uskutočňovateľov popravy sú skryté; sú neznámi a nevedomí. V ich tvárach môžeme vidieť kohokolvek, kto sa snaží zničiť vieru. Celý proces sa zdá byť neorganizovaný a chaotický, akoby ťažoba kríža realizátorov popravy prekvapila. Vojaci však netušia, s kým majú dočinenia. Práve zabíjajú toho, ktorému Kristus dal kľúče od nebeského kráľovstva (Mt 16, 19).

Mučenícka smrť apoštolov Cirkev nezastavila. Naopak, ich vytrvalosť a presvedčenie poháňali ďalších k odvahe vytrvať vo chvíľach nevýslovnej fyzickej bolesti. O 150 rokov neskôr Tertulián napísal, že krv mučeníkov je semenom cirkvi. Historicky je to nepopierateľný fakt: krv Kristových nasledovníkov vždy zavlžila srdcia ich potomkov.

Tento Peter sa už nebojí ako kedysi, keď zaprel, že Krista pozná. V posledných chvíľach svojho života je osvetlený lúčom. Nie je prekvapený. Plne si je vedomý svojej misie a prijíma ju.

Jeho výraz tváre je vrcholom celého obrazu. V posledných minútach svojho života sa díva na

klinec, ktorým je pribitá jeho ruka, ktorý stíska, akoby sa snažil uchopiť ho ešte viac. Možno práve spomína na chvíle, kedy Krista zaprel, ale tento raz už nie. Možno myslí na to, ako toto isté zažil jeho Kráľ. Kristovi teraz patrí úplne.

Pripomína to veľký kameň, ktorý je na zemi. Kristova predpoveď sa naplnila. Peter je naozaj skala. Svoje rybárske remeslo musel zanechať. Zabudol aj na svoje detské sny, predstavy o kariére a pohodlnom živote. Ktovie, či občas premýšľal nad tým, ako dobre by sa mal, keby na dávnej rybačke Ježišovo pozvanie odmietol. Mohol by teraz sedieť s udičou a fajkou pri jazere a lúštiť si krížovky. Teraz je prakticky nahý. Nemá nič. Alebo inak: má všetko, lebo ak máš Boha a všetko ostatné, nemáš viac ako ten, ktorý má Boha a nič iné, alebo, ako povedal Augustín: „Ten, kto má Boha, má všetko, a ten, kto má všetko okrem Boha, nemá nič“.

Podľa starovekej tradície bol Peter ukrižovaný dole hlavou, pretože povedal, že nie je hoden zomrieť ako jeho pán. Teraz, v posledných chvíľach života ho vidíme takého, akého ho videl Kristus, keď sa s ním stretol prvýkrát na rybačke. Nie ako zabudnutého rybára a nestabilného sangvinika, ale ako pilier Cirkvi, ktorý je pevný ako skala. Pozri sa teraz na obraz znovu. Toto je ten nestabilný rybár, v ktorom Ježiš videl skalú. Dívaj sa okolo seba na ľudí rovnako ako on: nie na takých, akí sú, ale akí by mohli byť.

Zdroj: LeaderExpres ■

Caravaggio:
Ukrižovanie Petra

„MALI SME ODVAHU POZRIEŤ SA SMRTI DO OČÍ.“

Rodina je – alebo by mala za ideálnych podmienok byť – miestom, „kde sa začína svet. Tam sa človek učí, čo znamená láska, dôvera a pravda“, napísal Milan Rúfus. Rodina sa však často podobá vajččkovej škrupinkke, krehkej, a takej veľmi zraniteľnej. Jej praskanie v dôsledku vážneho onkologického ochorenia zažil farársky manželský pár – **Vierka a Vlado Šoltésovi**. Napokon bola choroba silnejšia ako podlomené zdravie mladého farára. V januári pred desiatimi rokmi svoju rodinu, manželku a dve deti, predišiel do večnosti.

S **VIERKOU ŠIMOVOU ŠOLTÉS** sa zhovárala EMÍLIA MIHOČOVÁ.

Foto: RODINNÝ ARCHÍV V. ŠIMOVEJ ŠOLTÉS

V známom seriáli Bridgertonci zaznie odporúčanie: „Ak chceš mať pekné manželstvo, vydaj sa za svojho najlepšieho priateľa.“ Odborníci sa zhodujú na tom, že priateľstvo je veľmi podstatnou zložkou kvalitného partnerského vzťahu. Predchádzalo aj vášmu manželstvu?

Vladko bol starším bratom mojej spolužiačky Katky. Spoznali sme sa teda počas štúdia na Evanjelickej teologickej fakulte UK. Zlomovým bol však letný tábor mládeže Hontianskeho seniorátu, kam ma Katka pozvala. Tam sa ma Vladko opýtal, ako to me-

dzi nami vidím. Ja som to nevidela nijako (úsmev), ale povedala som mu, že sa za to môžeme spolu modliť. Každý deň počas tábora trpezlivo za mnou prichádzal, aby sme sa modlili. Po čase som sama pochopila, ako Pán Boh aj cez tieto modlitby koná. Pred začatím druhého ročníka, prvého septembra, prišiel za mojimi rodičmi opýtať sa ich, či súhlasia s tým, aby so mnou chodil. Bola u nás celá moja veľká rodina a on sa nezľakol.

Nemali výhrady ani vtedy, keď ste sa rozhodli váš vzťah spečatiť sobášom. Každé

manželstvo je jedinečné. Každé má svoje vlastné tvary, chute a vône. Čím bolo špeciálne práve vaše manželské spoložitie?

Naše manželstvo bolo vo všeobecnosti krátke, no zároveň plné skúseností s Pánom Bohom a plné nových situácií. Za päť rokov sme zažili Vladkov nástup do duchovnej služby, niekoľko sťahovaní, dve deti, manželovu 2,5-ročnú cestu chorobou a môj nástup do farárskej služby. Bol ohromne trpezlivým mužom, ktorý sa tešil, keď mohol robiť radosť a rôzne prekvapenia. Učili sme sa spolu vytvoriť si domov,

pretože sme boli z dvoch rôznych svetov. On pochádzal z farsárskej rodiny, čo znamenalo, že rodina využíva každú voľnú chvíľu na spoločne strávený čas. Ja som z bežnej kresťanskej rodiny. V sobotu som vstávala veľmi skoro s potrebou upratovať a on už mal v hlave plán na výlet.

Nebola rozdielnosť zvykov a životných štýlov, ktorú ste si priniesli z domu, prekážkou a zdrojom napätia?

Nie. Vždy sme sa vedeli dohodnúť a všetko sme robili spolu. Samozrejme, okrem prípravy na služby Božie. No nielen v domácnosti, ale aj v cirkevnom zbere sme si vedeli povinnosti podeliť tak, aby to bolo na prospech a požehnanie pre druhých. Ešte ako neordinovaná som mohla viesť biblické hodiny a stretnutia žien, chodiť do škôlky k deťom a viesť detskú besiedku na fare, chodiť na pastorálne návštevy. Zatiaľ čo Vladko učil náboženstvo na školách, robil stredtýždňové a hlavné služby Božie. Život rodiny a cirkevného zboru bol veľmi úzko prepojený.

Stali ste sa manželkou evanjelického farára, so všetkými radosťami aj starosťami, ktoré táto služba zahŕňa. Čo pre neho znamenalo obliecť si „luterák“ a stáť na kazateľnici? Mal „vášeň“, ktorá mu dávala silu v duchovnej službe?

Mal vždy rešpekt pred tým, ako vstupoval do chrámu Božieho. Bol vychovaný starou školou, keďže Šoltésovci boli farský rod. Poznal presne liturgické poriadky – držal v hlave veci, ktoré som ja čítala z agendy. No zároveň jeho osobnú vieru veľmi formoval farár Radko Cingel. Naučil sa od neho, že Biblia nie je len pracovný nástroj, ale kniha pre každodenný život. A podľa nej riadil svoj život. Najväčšiu radosť mu robilo, keď mohol kázať Božie Slovo a hovoriť o Pánovi Ježišovi. Počas svojej choroby, ak vládol a nebol práve v nemocnici, sa so mnou vždy ochotne vymenil

a išiel urobiť večerné služby Božie. Ešte v advente 2014 – mesiac pred svojím odchodom, keď mal kyslíkovú masku – premýšľal, že keby ho pustili z nemocnice, mohol by mi pomáhať a kázať. „Liturgovať už asi neudýcham, ale kázal by som spred oltára,“ povedal.

Vaše spoločné plány, sny a túžby zastavila nevyliciteľná choroba, s čím asi nikto nepočítal. Za akých okolností vás zastihla táto správa?

Zastihla nás tri týždne po narodení druhého dieťaťa – syna Šimona. No teraz viem, že organizmus vysielal signály už dávno predtým. Eliška mala 9 mesiacov, keď ho pobolieval chrbát a prvýkrát vyhľadal lekára. Ten mu dal antibiotiká a poslal ho domov. Takto sa to opakovalo niekoľkokrát. Keď sa narodil Šimon, prišiel za mnou do pôrodnice s presným plánom. „Dieťaťko v nedeľu po-

krstíme a v pondelok pôjdeme aspoň na dva týždne na východ k твоjim rodičom. Dám sa vypísať na maródku a pobehám si po lekároch. Tebe s deťmi pomôžu rodičia.“ Nik vtedy netušil, že do cirkevného zboru sa už nevrátime. Vladko absolvoval ultrazvuk, CT vyšetrenie aj magnetickú rezonanciu, no lekári mu nepovedali diagnózu.

Ako ste sa dozvedeli pravdu o jeho zdravotnom stave?

Vygooglila som si to sama z jedného výmenného lístka. V náruči trojtýždňové vymodlené dieťa, ktoré podľa lekárov nemalo prísť na svet, a predom mnou manželova diagnóza: zhubný nádor semenníka. Klakla som si k posteli a modlila som sa so slovami: „OK. Pane, mala som pocit, že najhoršie obdobie máme za sebou, ale ak to chceš Ty inak, tak to nechám na Teba. Len prosím, buď

v tom všetkom naďalej s nami a postaraj sa, aby Šimon nastúpil aspoň do škôlky.“ A tak sa aj stalo.

Začal sa váš zápas s ochorením a tiež boj o vzácny čas. Prišlo aj obdobie, kedy ste mali nádej na uzdravenie?

Pri tomto type onkologického ochorenia je 75-percentná úspešnosť na úplné vyliečenie, no nikto nám nepovedal žiadne

veľmi ho mrzí, že nemôže slúžiť a že nepovedie svoju dcéru pred oltár ako nevestu. To už bolo obdobie, keď si Vladko uvedomoval blízkosť smrti. Každému prajem, aby mal tú milosť pri svojom blízkom zomierajúcom zažiť toto obdobie. Áno, je to emocionálne, psychicky a fyzicky náročné, ale veľmi dôležité – tak pre zomierajúceho, ako aj pre blízkych, ktorí budú smútiť. Keď manžel začal

si ma zavolať a prosil ma, aby sme sa modlili, nech už príde Pán Ježiš. Nemohol sa Ho dočkať. Posadali sme si okolo postele a modlili sme sa. Neskoro večer sa mu priťažilo a Vladkova mamka zavolať záchranku, ktorá ho opäť zobrala do nemocnice. Zbalila som si veci a šla s ním. Čítala som mu žalmy a rôzne state z Božieho slova. Už bol veľmi slabý. 9. januára 2015 som sa s ním rozlúčila, dala mu krížik na čelo a vystriedala sa s jeho mamkou. Večer mi zazvonil telefón, aby som prišla do nemocnice. Stihla som posledný úder Vladkovho srdiečka. Odišiel pokojne, ticho a nenápadne...

Ovplyvnila strata manžela vašu osobnú vieru a vzťah s Bohom? Netrápili vás občas pochybnosti, či je dostatočne dobrý, dostatočne všemohúci a prítomný?

Nemohli ma trápiť pochybnosti, veď predsa v tom všetkom bol Pán Boh so mnou. Reálne konal presne tak, ako bolo potrebné. Nespočetne veľa situácií vyriešil za nás. Mnohé boli existenčné. Posielal nám do cesty ľudí, ktorých sme dosiaľ nepoznali, otvorených pomáhať. Moja osobná viera sa, práve naopak, utvrdila a vzťahovala. Lebo len vtedy, keď už ja ako človek nemôžem nič urobiť, keď som na pokraji možností, vtedy dokážem vnímať možnosti, ktoré má Pán Boh nevyčerpatelne. Vtedy nechám Jeho, aby konal. Nechcem povedať, že to bolo najkrajšie obdobie môjho života, ale bolo plné nádherných a požehnaných skúseností s reálnym živým Bohom.

Ktorá pasáž z Biblie vám počas tohto náročného obdobia prinášala podporu a útechu?

Je ich viac. Keď človek číta Božie slovo s porozumením a dovoľí, aby Duch Svätý k nemu hovoril, tak nemôže tú vzácnu knihu zatvoriť bez posilnenia. Životom ma vedie môj konfirmačný verš, cez ktorý som vtedy 12-ročná pred oltárom cítila, ako sa ma On dotýka cez ruky brata farára. Ne-

prognózy. Od začiatku nášho vzťahu sme sa neprestali spolu modliť a v tomto období ešte omnoho intenzívnejšie. Každú návštevu lekára, každé vyšetrenie sme vnímali ako cestu, ktorú nám otvára a pripravuje Pán Boh. Ako priestor, kedy sa chce On pri nás osláviť. Po prvom roku liečby sa zdalo, že je choroba na ústupe.

Bojoval statočne, nakoniec však bolo zrejmé, že choroba bude mať navrch. Dokázal túto skutočnosť vo viere prijať?

Svoje ochorenie od začiatku niesol veľmi pokorne a odovzdane Pánu Bohu. Úplne sa na Neho spoliehal. Vždy sa modlil, aby sa pri ňom a cez to, čo prežíva, oslávil Pán Boh. No napriek všetkému sa nikdy nestážoval, vždy mal plno snov a plánov. Od Janka Bakalára som sa dozvedela, ako

rozprávať o smrti akoby v náznakoch alebo nevypovedaných vetách, otvorene som sa s ním o tom rozprávala. Plakali sme, modlili sme sa, prelomili bariéru a mali čas na vyriešenie mnohých vecí. Pripravil ma na samostatný život bez neho. Poučil ma o všetkých platbách z účtu. Vybíral si hrobové miesto, kazateľa a kantora.

Aké boli vaše posledné spoločné chvíle, ktoré vždy po sebe zanechávajú emocionálnu pamäťovú stopu?

Z nemocnice ho prepustili 23. decembra, aby sme mali posledné spoločné vianočné sviatky. Na Štedrý večer sme boli s celou mojou rodinou spolu u nás. Vladkovi sa nestalo, aby ani na posledné Vianoce neprekvapil. Cez môjho brata si zariadil vianočné darčeky. No na prvý sviatok vianočný

boj sa, lebo ja som s tebou, nepozerať ustrašene vôkol seba, lebo ja som Boh tvoj! Posilním ťa a pomôžem ti, i podopriem ťa svojou spásanosnou pravickou... (Iz 41,10). Pätnásty verš 41. kapitoly Izaiáša hovorí: *Urobím ťa ostrým smykom, novým a mnohozubým.* Pán mi v tom celom dával svoj pokoj. Podopieral a držal ma tak, aby som mohla všetko ustáť. A so skúsenosťou, ktorú s Ním mám, už nikdy nebudem taká ako predtým.

„Len spredu je smrť strašná. Zozadu je naraz všetko krásne. Ako karnevalová maska, do ktorej si po polnoci môžeš nabráť vody a napiť sa, či umyť, spotený,“ napísal básnik spod Poludnice. Ako ste zvládli proces smútenia, ktorý má svoje fázy, výšky aj priepasti? Vyzerala smrť inak, keď ste sa na ňu pozreli s odstupom, po polnoci, ako-by zozadu?

Proces môjho smútenia nezačal Vladkovou smrťou, ale už v momente, keď výsledky výskumnej liečby neboli dobré. Vtedy som si uvedomila, že nech by sme mali akékoľvek známosti, hoci by sa o manžela staral špičkový lekár z akejkolvek časti Slovenska, nad tým všetkým je Pán Boh, ktorý v našom prípade hovorí: „Dost.“ V tom období som mala prečítané dve vzácne knihy, ktoré si Vladko kúpil po smrti svojho otca počas vysokoškolského štúdia. *Dobré umírání* od Ira Byock a *Poslední dary* od M. Callan a P. Kelle. Pomohli mi uvedomiť si, že rovnako ako Vladko prechádza určitými fázami a štádiami prijatia reality o vlastnej chorobe a uvedomenia si blízkej smrti, tak nimi v obdobnej podobe prechádzam a budem prechádzať aj ja.

Život sa pre vás na chvíľu zastavil, no kruté je, že všade naokolo bežal ďalej. Kládli ste si otázku, ako vlastne ďalej?

Obdobie plaču som musela zvládať potajomky, lebo som mala doma dvoch „sledovačov“, ktorí na mňa žalovali a nechceli som na nich prenášať svoje trápenie. Predsa len Eliška mala päť rokov a Šimon dva a pol. Tým, že som kňaz, a v tom čase som slúžila v cirkevnom zbore Bardejov, nemohla som si dovoliť uzatváranie sa do seba alebo bočenie od spoločnosti. Navyše v tom čase

malých detí, tak sa postaraj. Ak vnímaš, že som použiteľná, a že budem prínosom a požehnaním v službe, tak mi posielaj ľudí, aby mi pomohli. A predovšetkým Ty konaj!“ Vtedy som si spomenula na verš z Jeremiáša 29, 11: *Lebo ja poznám úmysly, ktoré mám s vami - znie výrok Hospodinov - úmysly smerujúce k blahu, a nie k nešťastiu: dať vám budúcnosť a nádej.*

syn Šimon prekonával vážne autoimunitné ochorenie srdiečka. Hospitalizovali ho v Košiciach a nebolo jasné, aké neurologické či reumatologické následky na ňom ochorenie zanechá. Musela som fungovať, postaviť sa pred oltár a vyjsť na kazateľňu hneď. Pamätám si tie pohľady – vtedy som na chvíľu zapochybovala, či mám ľudom vôbec čo povedať. No ako vždy, podoprel ma svojou pravickou On.

Prišla aj kríza, kedy na vás všetko akosi viac doľahlo?

Po štyroch týždňoch od manželovho odchodu prišlo veľmi depresívne obdobie. Obdobie plné plaču, osamelosti a otázok, čo mám ďalej robiť. Kľakla som pri posteli na kolená a vyjednávala som s Bohom pomedzi slzy. „Ak chceš, Pane, aby som zostala v službe a zvládla výchovu dvoch

A tak som si povedala: „S Vladkom sme sa celý čas modlili, aby sa Pán Boh cez nás oslávil, preto teraz nemôžem cúvnuť.“ Postavila som sa, utrela som si slzy a už som nikdy nezapochybovala, či je správne, že som vo farskej službe. Dnes si trúfnem povedať, že som Pána Boha vydierala Jeho vlastnými slovami.

Od Vladkovej smrti prešlo už neuveriteľných desať rokov. Čas neúprosne plynie, no predsa, aké spomienky si na ocka zachovali vaše dve deti, Eliška a Šimon? Na čo si spomenú, keď vidia jeho fotografiu?

Syn Šimon si ocka vôbec nepamätá. Bol príliš malý na to, aby veciam rozumel. No mal obdobie, keď veľmi chcel, aby som mu o ňom rozprávala. Mrzelo ho, že si ocka nepamätá. No Ma-

riána, môjho druhého manžela, prijal ako syn otca, za čo som Pánu Bohu veľmi vďačná. Šimon je verná kópia svojho otca. Hlavne, čo sa výzoru a pohybov týka. Momentálne je v znesiteľnom období puberty. Eli má Vladkov charakter. Vždy má potrebu preberať zodpovednosť za druhých a ochotu slúžiť, čo mi veľmi pomáha v cirkevnom zbere. Už sa vie vyjadriť sama...

Eliška: Ocko bol veľmi usmievať človek, rád sa s nami jašil, no zároveň bol veľmi prísny. Mal svoje zásady a aj sme dostali po zadku, hlavne keď sme vyliezali ve-

čer z postele. No tiež si pamätám, ako robil maminke prevapenia, bol pozorný a starostlivý. Keď som prišla zo škôlky a mala som špinu za nechťami, hneď som dostala prednášku o tom, že som dievča a princezné chodia čisté. Naučil mňa a môjho brata Modlitbu Pánovu a Verím v Boha, skúšal nás to v nemocnici na posteli. To, že bol chorý, som si vôbec nevedomovala. Iba si pamätám, ako mamka prišla domov a povedala, že ocko už odišiel do neba. Mala som potrebu postarať sa o brata, aby som jej pomohla. V čase ockovho pohrebu sme boli u mam-

kinej sesternice Marcelky, zažili sme krásnu sánkovačku. Až neskôr, keď sme boli väčší, sme sa dozvedeli, že to bol deň pohrebu môjho otca. Samozrejme, mamke, ale aj v škôlke som ešte niekoľkokrát urobila cirkus, že mi ocko chýba, no nespôsobilo mi to životné traumy.

Čo by ste chceli odkázať ľuďom, ktorí čelia podobným stratám vo svojich životoch?

Asi nemám poučku, pretože je jasné, že každý Boha vníma inak. A potom – každý svoje bremeno nesie inak. Sú ľudia, ktorí s Ním nemajú žiaden vzťah. A nechcú s Ním mať nič spoločné. Stratu vnímajú veľmi tragicky, nedajú sa potešiť a nemajú zmysel života. Sú takí, ktorí tušia, že človek potrebuje nádej – aspoň niečo, aspoň tri bodky... Zo smrti majú prirodzený strach. No je to diametrálne odlišné, keď človek odovzdá svoj život Tomu, kto mu ho dal. Lebo sa na Neho môže človek úplne spoľahnúť. Vie, že na druhej strane toho všetkého čaká Kristus Pán, víťaz nad smrťou. Preto by sme do toho mali ísť sami, keď nám On ponúka spoločnosť?

Teda vaša rada?

Oprite sa o Krista, ktorý je všade a vo všetkom pri vás a aj vtedy, keď to tak necítite. Možno nepríde hneď úľava, ale uvedomíte si, že nie ste sami, a to je veľmi dôležité pri strate blízkeho človeka. Umáraním sa v smútku a plači len škodíte sami sebe. Obdobie smútku a plaču je veľmi dôležité pre psychiku aj fyzické uvoľnenie napätia. Ale nie vyhľadávať smútok a umárat sa.

Ak máte pred sebou blízkeho, ktorý umiera, neklamte mu, že smrť ešte nepríde. Nezhovárajte. Majte odvahu pozeráť sa smrti do očí a držať umierajúceho za ruku. Proste si silu od Pána. Mnohí sa vyhovárajú, že na to nemajú, a tak umierajúceho ukracujú o vzácne posledné spoločné momenty. Čítajte si spolu Božie slovo, nájdete tam útechu pre obe

strany. Pánove úmysly sú dobré, aj keď to my vidíme inak a práve teraz tomu nerozumieme.

Ak je to smútiaci pozostalý, prosím, nehovorte mu, čo ešte mohol urobiť pre blízkeho a neurobil. Buďte ľuďmi činu a nie slova. Teda sa radšej modlite, ako by ste povedali, že sa modliť budete. Keď vás niekto žiada o pomoc, reálne ju potrebuje. No neurazte sa, keď ju odmietne. Nevyhýbajte sa priamej komunikácii, ale nenúťte do nej za každú cenu.

Aký odkaz Vladimír Šoltés zanechal? Čo by si ľudia mali pamätať v súvislosti s jeho menom?

Vladko bol veľmi skromný človek, nenápadný, úctivý a veľmi pokorný. A asi by nemal ani potrebu, aby o ňom ľudia zvlášť špeciálne rozprávali. No jeho krátky život hovoril o odovzdaní sa Bohu, o túžbe po tom, aby bol Pán oslávený v živote človeka - kresťana za každých okolností.

V rámci Roka rodiny chcem povedať, že je veľmi potrebné mať hlboké osobné vzťahy, pretože sú v dnešnej dobe povrchné a plytké, založené na primitívne nepodstatných hodnotách.

Dnes je vašim manželom Marián Šima, Eliške a Šimonovi pribudol súrodenec Matúško. Ako rodina žijete na Orave a pôsobíte v cirkevnom zbore v Párnici.

Kazateľ hovorí, že všetko má svoj čas - čas sadiť i čas vytrhať zasadené; čas zabíjať i čas uzdravovať; čas búrať i čas stavať; čas plakať i čas sa smiať. Vy ste si tým všetkým vo svojom živote už prešli. Čo ste pri tom o sebe a Bohu objavili?

Na vlastnej koži som zažila, ako neopísateľne blízko môže byť Boh. Je bližšie, než som si myslela. Je reálnejší, než som si myslela. Privlastnila som si Ho tak, že sa to nedá opísať. Komunikujem s Ním, kedykoľvek mi to napadne, lebo viem, že je pri mne vždy.

Zdroj: Evanjelický východ 1/2025 ■

VY STE SOĽ ZEME

ANDREA KOREČKOVÁ,
reformovaná farárka, Vyšný Čaj

Ak soľ stratí chuť, čím ju osolia? Už nie je na nič, len ju vyhodíť von, aby ju ľudia pošliapali. Vy ste svetlo sveta. Mesto postavené na návrší sa nedá ukryť. Ani lampu nezažnú a nepostavia ju pod mericu, ale na svietnik, aby svietila všetkým, ktorí sú v dome. Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach (Matúš 5, 13 – 16).

Nedávno sme vstúpili do nového roka. Na čo sme upriamili svoju pozornosť? Aké predsavzatia sme si stanovili a k čomu sa chceme vracat? Možno nám pomohol tento biblický text, ktorý načrtáva jednu z možností: chce naučiť, ako byť vďačný z duchovného hľadiska. Pán Ježiš sediac na vrchu blízko Galilejského jazera oslovuje všetkých slovami: *Vy ste soľ zeme ... vy ste svetlo sveta* (vv. 13b – 14b).

Všimnime si, že sa prihovára všetkým, čo tam sedia. Nie je to žiadny uzavretý kruh učeníkov a učeníčok, ktorí splnili nejaké podmienky vyvolenia či zasvätenia. Nie, oslovuje každého. A pripomína, že každý z nás je soľou a svetlom.

Ďalšou zvláštnosťou je lokalita, vymedzenie, miesto pôsobenia každého z nás. Kde máme pôsobiť? Doma, v skrytosti? Vo svojom vnútri? Nie. „Soľ zeme“, „svetlo sveta“. Cieľom je svet: všade kde sa nachádzame, máme soliť a svietiť, pôsobiť, vplývať. Pretože poznáme niečo, čo môže obohacovať iných a meniť ich životy.

Za čo máme byť vlastne vďační? Ako súvisí tento biblický text so mnou? Odpoveďou je vlastne porozumenie Ježišovmu príbehu a jeho význam pre môj život. Pochopíme ho až po všetkých udalostiach – Veľkej noci, vzkriesení a nanebovstúpení.

Pretože, keby sme sa na náš text pozerali ako tí, ktorí s ním sedeli na vrchu, Jeho slová by sa nám páčili, ale nič z toho by sme nepochopili.

A tu sa dostávame k prvému výnimočnému daru, na ktorý máme myslieť každý jeden deň – skúsenosť so vzkrieseným Ježišom. Uvedomenie si, že niekto za mňa zomrel, aby som sa ja mala lepšie. Poznanie, že tento život, vzťahy, manželstvá, priateľstvá majú svoje pokračovanie v kráľovstve Božom.

Skúsenosť, že na nič, nech prechádzam čímkoľvek, nie som sama. Pretože je tu so mnou prítomný vzkriesený Kristus. Sám Pán Ježiš pred svojím nanebovstúpením hovorí: *Som s vami po všetky dni* (Mt 28, 20b).

Ďalšie za čo máme byť vďační je povolanie k veľkej zodpovednosti – v každom z nás prebýva Duch Boží. Apoštol Pavol hovorí: *Čo nevíete, že ste chrám Boží a že vo vás prebýva Boží Duch? ... Lebo Boží chrám je posvätný a tým chrámom ste vy* (1K 3, 16 – 17). Ďalším darom sú dary Ducha Svätého – láska, radosť, pokoj, ochota, trpezlivosť ... (G 5, 22 – 23). Poznáte ich, však?

Všetko toto veľmi úzko súvisí s Božím vyvolením. Sme Jeho deťmi, ktoré si vyvolil a ku ktorým sa priznáva: *Môj(a) si ty!* (Iz 43, 1), *Veď ty znamenáš v mojich očiach mnoho, si cenný(á) a ja ťa mám rád* (v. 4), *Neboj sa, veď som s tebou* (v. 5).

Všimnime si, koľko dôležitých vecí vyplýva z Ježišovho oslovenia *ty si soľou, ty si svetlom*. Skúsenosť s Ježišovou smrťou a zmŕtvychvstaním, Ježišova dennodenná prítomnosť v mojom živote, posvätenie mojej osoby natoľko, že zo mňa robí svoj chrám, miesto prebývania, ba dokonca mi dáva zvláštne dary a nakoniec láska, akou ma prijíma. Bez podmienok – *môj si, mám ťa rád!*

Toto všetko je nielen rýchle zopakovanie si kresťanského učenia, ale je to naša každodenná realita, ktorú si máme pripomínať: „Som vzácny(-na) v Božích očiach“!

Ak si uvedomíme svoju výnimočnosť, rýchlo pochopíme aj Ježišove slová, ktoré predniesol svojim poslucháčom na Hore blahoslavenstiev: *Vy ste soľ zeme. Ak soľ stratí chuť, čím ju osolia? Už nie je na nič, len ju vyhodíť von, aby ju ľudia pošliapali. Vy*

ste svetlo sveta. Mesto postavené na návrší sa nedá ukryť. Ani lampu nezažnú a nepostavia pod mericu, ale na svietnik, aby svietila všetkým, čo sú v dome. Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach.

Skúšali ste už jesť vaše obľúbené jedlo bez soli? Asi nie, veď kto by si chcel pokaziť chuť obľúbeného jedla? Prípadne, testovali ste niekedy, aké to je jesť so soľou a bez nej? Aj bez veľkých pokusov vieme povedať, že soľ je dôležitá ingrediencia pri varení. Bez nej by to jedlo nebolo chutné.

A pritom stačí štipka, aby nastala zmena. Podobne aj svetlo, ktoré večer čo večer svieti. Nevnucuje sa, ani neotravuje. Je tiché, nenápadné, ba dokonca hreje. A to je ďalší obraz, ktorý je nám blízky, a ktorý poukazuje na to, akými kresťanmi máme vlastne byť.

Ešte jednou zvláštnosťou Ježišovho výroku je čas, ktorý používa. Pán Ježiš hovorí v prítomnom čase „vy ste“, nie vy sa „musíte stať“, vy alebo „vy raz budete“, „raz sa stanete“.

Vy, ktorí si teraz čítate tieto riadky, ste soľou zeme! Vy ste svetlom sveta. Vy už teraz máte všetko na to, aby ste vydávali svedectvo o Ježišovi Kristovi, o Jeho láske a vernosti. Máte všetko k tomu, aby ste žili tým, čomu ste kedysi uverili a hovorili o tom aj iným.

Ale nie vnucovaním sa, žiadaním násilím, ale tou láskou, radosťou a pokorou, ktorú v sebe máte ako dar od Ducha Svätého. Stačí máličko, aby sa menili okolnosti okolo nás. Vo veľkých dávkach aj soľ aj svetlo pôsobia škody, pachuť a odmietnutie.

Krásou toho všetkého je, že na nič nie ste sami. Pri každom z vás a v každej situácii je s vami vzkriesený Pán Ježiš, ktorý chce cez vás hovoriť. Dovoľte mu hovoriť cez vás. Dovoľte mu, nech si vás používa na povzbudenie ostatných. ■

Zdroj: <https://optikaviery.sk>

ŽENY V CIRKVI

Texty:

RASTISLAV BETINA, DAVID NOVÁK

Ilustračné foto:

BOHUSLAV PIATKO zo slávnosti v CB Bratislava-Cukrová,
ARCHÍV zboru CB v Prešove,
MARTIN MEDŇANSKÝ: zo zboru ECAV Stará Turá

BIBLICKÉ UČENIE O KOMPLEMENTÁRNOSTI

RASTISLAV BETINA,
emeritný kazateľ CB

Prečo by žena nemohla mať v cirkvi také práva, aké má v občianskej sfére? Prečo by nemohla stáť na čele zboru, keď môže stáť na čele firmy, vlády či dokonca štátu? Vari rovnocennosť žien s mužmi neznamena aj ich rovnoprávnosť? I takéto otázky zaznievajú v diskusii o úlohe a postavení žien v cirkvi. Ak sa v dnešnej spoločnosti čokoľvek postaví ako otázka niečích práv, stane sa z toho veľmi citlivá záležitosť. Ved' kto by sa odvážil spochybniť, alebo uprieť práva toho druhého?! Či sa aj v cirkvi majú riešiť otázky z hľadiska, kto má aké práva, je však diskutabilné. Ved' kresťania nasledujú Krista, ktorý sa vzdal svojich práv. Otázka však stojí inak: Je pre cirkev normou svet, alebo Písmo? Platí to, čo Písmo hovorí o postavení ženy v kresťanskom manželstve i v cirkvi, alebo spoločenský konsenzus či kultúrny trend? Komplementárny pohľad na muža a ženu vychádza z presvedčenia, že existuje Bohom daný poriadok pre mužov a ženy v manželstve a v cirkvi, ktorý je záväzný bez ohľadu na meniacu sa kultúru a spoločnosť. Tento poriadok bol daný stvorením, narušený pádom a obnovený vykúpením.

MUŽ A ŽENA V STVORENÍ

Rovnocenní v hodnote (Gn 1, 26–27)

Zo správy o stvorení človeka je zrejme úplná rovnocennosť muža a ženy v hodnote, dôstojnosti i zodpovednosti. Obaja sú stvorení Bohom, obaja sú stvorení na Boží obraz, obaja sú Bohom poverení úlohou podmaniť si a ovládnuť zem. Keďže Boh stvoril muža a ženu ako rovnocenné bytosti, je vylúčená nadradenosť muža a menejcennosť ženy.

Komplementárni v úlohách (Gn 2, 18–25)

Z doplnujúcej správy k stvoreniu (Gn 2) je zrejme, že Boh nestvoril muža a ženu ako identické, ale ako odlišné, avšak vzájomne sa doplnujúce bytosti. „Aké sú teda vzájomne sa doplnujúce odlišnosti dvoch pohlaví? Biblické učenie hovorí, že Boh dal mužovi (a obzvlášť manželovi v manželstve) určitú vedúcu rolu a že jeho žena nájde seba a svoju pravú Bohom danú úlohu nie vo vzbuze proti nemu a jeho vedeniu, ale v dobrovoľnej a radostnej podriadenosti.“ (Stott, Efežanom str. 197) „Boh stvoril a stále činí mužov a ženy odlišnými a jedna z ich hlavných odlišností spočíva vo vedúcej úlohe, ktorú dal mužovi.“ (str.198)

Novozmluvná interpretácia stvorenia muža a ženy

Práve Gn 2 tvorí základ Pavlovho učenia o mužovi ako hlave. Pavol sa pritom odvoláva na poradie stvorenia: *Adam bol totiž stvorený prvý a potom Eva* (1Tim 2, 13), na spôsob stvorenia: *Ved' nie je muž zo ženy, ale žena z muža* (1Kor 11, 8) a na účel stvorenia: *Lebo ani muž nebol stvorený pre ženu, ale žena pre muža* (1Kor 11, 9). Čiže podľa

Písma žena bola stvorená po mužovi, z muža a pre muža.

Všetky tri Pavlove argumenty sú vzaté z Gn 2 a nie z Gn 3. Sú založené na stvorení človeka, nie na páde človeka. Nie sú výsledkom ani ľudského hriechu, ani patriarchálnej kultúry. Celý koncept mužovho vedúceho postavenia (hlavy) je tak daný stvorením, nie kultúrou. Bohom, nie človekom. Preto je nadčasový, záväzný.

„A keďže sa Pavlovo dôvodenie zakladá hlavne na týchto faktoch stvorenia, ktorými dokladá mužovu vedúcu úlohu, jeho argumenty majú trvalú a všeobecnú platnosť a nemožno ich obísť ako limitované vtedajšou kultúrou... To, čo ustanovilo stvorenie, nemôže zrušiť žiadna kultúra.“ (Stott, str. 196)

V tejto súvislosti C.S. Lewis hovorí: „Neverím, že Boh stvoril rovnostársky svet. Verím, že autorita rodičov nad deťmi, manžela nad manželkou... bola rovnako súčasťou pôvodného zámeru ako autorita človeka nad zvieraťom.“ (C. S. Lewis, *Sloni a kapradí*, str. 12)

Muž a žena v páde

Pádom človeka (Gn 3, 1–19) bol princíp rovnosti dvoch pohlaví narušený. Mužova porušenosť sa prejavuje snahou dominovať nad ženou. Ženina porušenosť sa prejavuje panovačnosťou, snahou manipulovať a ovládať muža. Do jej túžby oddať sa svojmu mužovi v láske sa primiešala iná, nová, hriešna túžba, túžba presadiť svoju vôľu proti mužovej vôli. A tak sa z dvoch rovnocenných partnerov stali dvaja nerovnocenní rivali. Rivalita medzi mužom a ženou, zápas o moc v manželstve je dôsledok hriechu.

Žena však nebola stvorená, aby v manželstve viedla, ale aby bola vedená. Ona však nielen viedla, ale i zviadla. A preto tá, ktorá sa chcela povýšiť, zažije v manželstve pokorujúce poníženie. *Tvoj muž bude panovať nad tebou*, hovorí Boh žene. Patriarchálna nadradenosť muža nad ženou prichádza ako Boží trest. Odteraz sa dejiny stanú dejinami mužskej dominancie, v manželstve i v spoločnosti. To nebol pôvodný Boží plán. To sú dôsledky hriechu, že do pôvodne harmonického vzťahu hriech

postavenie či pohlavie. Pred Ním sme rovní i rovnocenní, ale nie rovnakí. Žid zostáva Židom, Grék Grékom, otrok otrokom a slobodný slobodným, muž mužom a žena ženou. Čiže rozdiely v hodnote sú zrušené, ale rozdiely v postavení a roli zostávajú. Toto slovo nič nehovorí o roli muža a ženy, ani neruší rozdielnosť ich rolí v manželstve a v cirkvi. Ich role Pavol špecifikuje v listoch Efežanom 5 a v 1. Timoteovej 2, kde explicitne hovorí o vedúcej roli muža v manželstve a v cirkvi. On si neprotirečí, keď

tu hovorí o rovnosti muža a ženy v spasení (v Kristovi) a na iných miestach o rozdielnosti rolí muža a ženy v manželstve a v službe.

Niektorí feministickí teológovia na základe tohto textu robia paralelu medzi otrokmi a ženami a medzi otroctvom a manželstvom. Vraj keď otroctvo už bolo zrušené a otroci už boli oslobodení, nie je preto načas, aby i nespravodlivý kultúrny stereotyp v manželstve, v ktorom muž je hlavou, bol zrušený a ženy boli oslobodené? Ved' platí, že v Kristovi niet ani otroka, ani slobodného a rovnako niet ani muža ani ženy.

Ale ako hovorí Stott, **tento argument je chybný.** (*Issues facing Christians today*, str. 245) Analógia medzi otrokom a ženou vôbec neobstoí, rovnako ako ani analógia medzi otroctvom a manželstvom. Pavol síce regulu-

vniesol bolestivú nerovnováhu, egoizmus, panovačnosť, tyranie, bolesť, a to najmä pre ženu. Do príchodu kresťanstva žili ženy v poníženej pripútanosti k mužovi. Vo veľkej časti sveta tak žijú dodnes.

Pád človeka teda spôsobil porušenie rovnocennosti muža a ženy i deformáciu ich pôvodných rolí, nie však uvedenie nových rolí.

Muž a žena v spasení Obnovenie rovnocennosti

Ved' všetci, čo ste boli pokrstení v Krista, Krista ste obliekli. Nie je ani Žid, ani Grék, nie je ani otrok, ani slobodný, nie je muž a žena, lebo všetci ste jedno v Kristovi Ježišovi. (Gal 3, 27–28)

Rovnocennosť muža a ženy, ktorá bola daná stvorením a porušená pádom, bola opäť obnovená vykúpením. Čo sa týka spasenia všetci, ktorí sú v Kristovi, sú jedno bez ohľadu na národnosť, spoločenské postavenie či pohlavie. Tri najväčšie bariéry staroveku – národnosť, sociálna a sexuálna – sú v Kristovi prekonané. V cirkvi neexistujú rozdiely v hodnote dané rasou, triedou či pohlavím. Boh nás prijíma bez ohľadu na našu národnosť, sociálne

je vzťah otrokov a pánov v duchu evanjelia, nikde sa však neodvoláva na Písmo na obranu otroctva. Svoje učenie o vedúcej roli muža však zakladá na biblickom učení o stvorení. Navyše otroctvo je ľudská inštitúcia, ktorá je ovocím ľudského hriechu. Preto má byť zrušená. Vďaka Bohu, že bola! Manželstvo je však Bohom daná inštitúcia, pričom mužovo vedúce postavenie v manželstve bolo dané Bohom ešte pred pádom a nie je dôsledkom ľudského hriechu. Pád spôsobil deformáciu pôvodných rolí, nie uvedenie nových rolí. Spôsobil zneužitie authority na strane muža a odmietanie authority, príp. uzurpovanie si moci na strane ženy. Spasenie v Kristovi však obnovuje stvoriteľský poriadok, odstraňuje zlorečenie pádu vo vzťahoch, keď opäť nastoluje rovnocennosť muža i ženy, ale neodstraňuje rozdielnosť ich rolí v manželstve danú pri stvorení.

Obnovenie komplementárnosti

Evanjelium zvestuje nielen obnovenie rovnocennosti muža a ženy, ale aj obnovenie ich vzájomnej komplementárnosti. Keďže biblické učenie o postavení a úlohe ženy v cirkvi je neoddeliteľne spojené s biblickým učением o postavení a úlohe ženy

v manželstve (ak platí komplementárny pohľad na jej postavenie v manželstve, platí i v cirkvi a naopak), začneme pohľadom na komplementárnosť v manželstve.

Muž a žena v manželstve

Kľúčový text je zapísaný v Ef 5, 21–33, v ktorom Pavol vyzýva ženy k podriadenosti mužom ako Pánovi. Slovo podriadenosť (*hypotassó*) znamená podriadenosť autorite. „Dnes však už samotná predstava podriadenosti autorite vyšla z módy. Je v úplnom rozpore so súčasnými postojmi voľnosti a slobody. Nič nevyvolá väčší protest ako reč o „podriadenosti“. (Stott, *Efežanom* str. 191). Podriadenosť však neznamená menejcennosť. „Manželia a manželky... majú rovnakú dôstojnosť... ale majú rôzne Bohom určené úlohy“. (str. 193) Prečo Písmo vyzýva ženy k podriadenosti svojim mužom? ...*pretože muž je hlavou ženy, ako je aj Kristus, Spasiteľ tela, hlavou cirkvi. Ako je cirkev podriadená Kristovi, tak vo všetkom aj ženy mužom.* (v. 23)

Pavol nehovorí len to, že manželstvo je obrazom vzťahu Krista a cirkvi, ale aj to, akým spôsobom kresťanské manželstvo odráža vzťah Krista a cirkvi. Mužova aj ženina rola má byť ovládaná duchom evanjelia, teda láskou. Žena miluje muža a svoju lásku vyjadrí dobrovoľnou podriadenosťou mužovi. Tým zobrazuje dobrovoľnú, milujúcu podriadenosť cirkvi Kristovi. Muž miluje svoju ženu a svoju lásku k žene vyjadrí svojou obetavou starostlivosťou o ženu. Tým zobrazuje Kristovu obetavú lásku k cirkvi. Ale tak ako Kristus svojou obetavou láskou neprestal byť Hlavou cirkvi, lebo Ho ňou ustanovil Boh (Ef 1, 22), tak ani muž svojou obetavou láskou neprestáva byť hlavou ženy, lebo ho ňou rovnako ustanovil Boh. (1Kor 11, 2)

Rozdielnosť úloh či rolí v manželstve však neznamená nadradenosť muža nad ženou, práve tak ako rozdielnosť (hierarchia) rolí v Trojici neznamená nadradenosť Otca nad Synom (*Chcem aby ste vedeli, že hlavou každého muža je Kristus, hlavou ženy je muž a hlavou Krista Boh.* 1Kor 11, 3, pozri i 1Kor 15, 28). Muž a žena sú rovnocenní v hodnote i dôstojnosti, ale majú Bohom dané odlišné roly, ktoré vyplývajú z Bohom danej odlišnosti medzi mužom a ženou. Len v rešpektovaní a prijímaní svojich odlišností, vrátane odlišných rolí, muž a žena vytvárajú komplementárny, vzájomne sa dopĺňajúci vzťah.

Ef 5, 21–33 teda potvrdzuje postavenie muža ako hlavy v manželstve, lebo nejde o nespravodlivý kultúrny stereotyp, ktorý treba zrušiť. Ani nejde o patriarchálnu nadradenosť danú tou dobou. Ide o nadčasovú rolu muža a ženy v manželstve práve tak, ako vzťah Krista a cirkvi je nadčasový a pokračuje všetky ľudské kultúry.

Muž a žena v cirkvi

Tak ako Biblia učí o vedúcej úlohe muža v manžel-

stve, podobne učí aj o vedúcej úlohe muža v cirkvi. „Musíme začať tvrdením, ktoré stojí proti tomu, čo je dnes módné a „politicky korektné“ a síce, že ženin podriadenie sa mužovej autorite je v Božom zámere normatívne.“ (Stott, *The Message of 1 Timothy and Titus*, str. 79) V rámci pokynov pre verejné bohoslužby zboru (cirkvi) totiž Pavol hovorí: *Žena nech prijíma poučenie v tichosti so všetkou podriadenosťou. Žene však nedovoľujem učiť, ani vládnuť nad mužom, ale nech si počína v tichosti.* (1Tim 2, 11–12) Pavol tu zrejme rieši lokálny problém v Efeze, keď si ženy v zbore uzurpovali učiteľské postavenie, ktoré patrilo mužom, biskupom, o ktorých Pavol hovorí v ďalšej kapitole.

Čo tu Pavol prikazuje? *Žena nech prijíma poučenie v tichosti so všetkou podriadenosťou* (ek.) *Žena nech sa učí.* (R) V dobe, keď ženy boli v spoločnosti považované za menejcenné bytosti a vzdelanie im bolo upierané, toto slovo pôsobí priam revolučne, oslobodzujúco. Pavol v cirkvi otvára ženám dvere k tomu, k čomu im vtedajšia doba dvere zatvárala. Ženy si teda môžu brať príklad z Márie, ktorá sedávala pri Ježišových nohách a počúvala jeho slovo. Práve preto ju Ježiš vyzdvihol. (Lk 10, 42) Žena sa

však nemá len učiť, ale má byť i podriadená. Komu? Tým, ktorí v cirkvi vykonávajú učiteľský úrad. Im sa nakoniec majú podriaďovať všetci, ktorí sú „pod kazaťelnicou“. (Heb13, 17)

Čo tu Pavol zakazuje? *Žene však nedovoľujem učiť, ani vládnuť nad mužom.* Žena sa teda má učiť, nie učiť. Má sa podriaďovať, nie vládnuť nad mužom. Jedno i druhé má robiť v tichosti.

Čo Pavlov zákaz znamená? Ak Písmo znamená to, čo hovorí, potom Pavlov zákaz znamená dve dôležité skutočnosti. Po prvé: Ženám nie je dovolené vyučovať mužov v rámci verejných bohoslužieb. Vyjadrené pozitívne: verejné vyučovanie v cirkvi, teda učiteľský úrad patrí mužom, nie ženám. A po druhé: ženám v cirkvi nie je dovolené stáť v pozícii authority nad mužmi. Vyjadrené pozitívne: pozícia authority patrí mužom, nie ženám.

Čo Pavlov zákaz neznamená? Neznamená absolútny zákaz hovorenia žien na bohoslužbách. Nariadenie *nech si počína v tichosti* sa týka verejného vyučovania na bohoslužbách, ale nie modlitieb, spevu, čítania Písma, svedectva a pod. Podobne i Pavlovo nariadenie na inom mieste o mlčaní žien v zhromaždení neznamená absolútny zákaz hovorenia, ale z kontextu je zrejmé, že sa vzťahuje na rozsudzovanie prorociev, ktoré patrilo mužom. (1Kor 14, 34–35)

Ďalej Pavlov zákaz neznamená absolútny zákaz učiť, lebo inde nabáda staršie ženy, aby učili mladšie ženy. (Tít 2, 3) Rovnako Timoteovi píše, že od detstva pozná sväté Písmo. (2Tim 3, 15) Kto iný ak nie jeho matka i stará matka učili dieťa Timotea poznávať Písmo? (2Tim 1, 5) Rovnako to neznamená zákaz neformálneho vyučovania v súkromí, o akom čítame v prípade Priscilly, ktorá sa spolu so svojim mužom Akvilom ujala Apolla a ešte dôkladnejšie ho poučili o Božej ceste. (Sk 18, 26)

Má Pavlov zákaz *žene nedovoľujem učiť* univerzálnu platnosť pre cirkev, alebo platil len pre danú situáciu? Je normou, ktorá je záväzná i pre nás, alebo nie je? „Ak prehlásime o ktoromkoľvek texte Písma, že má len lokálnu (nie univerzálnu) a len dočasnú (nie trvalú) platnosť, otvárame tým dvere k odmietnutiu apoštolského učenia, keďže takmer celá Nová zmluva bola adresovaná do špecifických situácií.“ (Stott, *The Message of 1 Timothy and Titus*, str. 77)

Evanjelikálni feministi sa snažia Pavlove jednoznačné slová zrelativizovať rôznym spôsobom, aby tak Pavlov zákaz zúžili len na danú situáciu v Efeze. Ale Pavol svoj zákaz nezdôvodňuje miestnou situáciou (vraj ženy v Efeze šíрили falošné učenie, pre čo však neexistuje žiaden dôkaz), ani nevzdelanosťou žien (vraj ženy vtedy neboli dostatočne vzdelané, čo dnes už neplatí). Nepoužíva ani kultúrny, či spoločenský argument (že v danej kultúre bolo nepredstaviteľné, aby ženy boli v pozícii učiteľiek). Používa teologický argument zo stvorenia človeka a z pádu človeka.

Jeho argument zo stvorenia znie takto: *Adam bol totiž stvorený ako prvý, potom žena.* (1Tim 2, 13) Adamova pozícia autority je daná jeho stvorením. To, že bol stvorený ako prvý, má význam nielen časový (prvý v poradí), ale i teologický (je Boží prvorodený s právami, ktoré boli spojené s prvorodenstvom). (Stott, str.80) S pozíciou autority však je spojená i zodpovednosť, v ktorej Adam zlyhal. Preto Boží súd nad Adamom začína poukázaním na jeho opustenie zodpovednosti: *Pretože si poslušol hlas svojej ženy...* (Gn 3, 17) Príbeh pádu ukazuje na prevrátenie Božieho poriadku stvorenia, keď žena zlyhala v roli podriadenej a muž v roli hlavy.

Z Pavlovej argumentácie je úplne zrejmé, že jeho nariadenia vo veršoch 11–12 ohľadne žien na bohoslužbách nemajú dočasnú, ale trvalú platnosť. Sú záväznou normou pre cirkvi i dnes. Ako v manželstve tak i v cirkvi Boh zveril mužom autoritu, ktorú ženám nezveril. V manželstve je to rola hlavy, v cirkvi je to učiteľský úrad kazateľov či starších zboru. Z toho vyplýva, že žena môže robiť v cirkvi všetko to, čo môže robiť muž, ktorý nie je starším zboru. (Toto je napr. stanovisko presbyteriánskeho (a komplementárneho) zboru T.Kellera Redeemer v New Yorku.) Alebo povedané inak: Žena má v cirkvi rovnaké práva ako ktorýkoľvek muž, ktorý nie je starším zboru. Ale tak, ako ktorýkoľvek muž v cirkvi nemá právo viesť zbor ako učiteľ a pastier zboru, tak ani žena.

Zhrnutie

Komplementarizmus vyjadruje presvedčenie, že Boh stvoril muža a ženu ako rovnocenné bytosti, ktoré však poveril odlišnými úlohami či rolami. Tieto odlišné roly vyplývajú z odlišností medzi mužom a ženou. Vďaka svojej odlišnosti i odlišným rolám sa muž a žena stávajú komplementárnymi, vzájomne sa dopĺňajúcimi bytosťami. Odlišnosť rolí je daná v manželstve a v cirkvi. (pozri Gen 2, 1Kor 11, 1Kor 14, Ef 5, Kol 3, 1Tim 2 a 1Pt 3) V manželstve a v cirkvi Boh poveril mužov určitou vedúcou úlohou, ktorou ženy nepoveril. V manželstve je to úloha hlavy, v cirkvi je to úloha starších. Boh zveril hlavnú zodpovednosť za duchovný stav cirkevného zboru, za jeho vedenie a vyučovanie kvalifikovaným mužom – starším. (Ženám a nequalifikovaným mužom túto zodpovednosť nezveril.) Okrem úradu staršieho Nová zmluva nehovorí o ďalších obmedzeniach pre ženy. Preto diskusia na tému postavenie a úloha ženy v cirkvi by sa nemala viesť v negatívnom tóne (čo žena nemôže robiť), ale v pozitívnom tóne (čo žena môže a má robiť). Lebo Boh povoláva všetkých mužov a ženy k budovaniu Božieho kráľovstva, lebo Boží Duch všetkých obdarúva svojimi darmi. Diskusia je tak výzvou, ako čo najlepšie využiť veľký duchovný potenciál žien – sestier. Aby ženy spolu s mužmi boli pripravované a vystrojené k dielu služby na budovanie Kristovho tela (Ef 4, 12). ■

Dialóg 1/2019

ŽENY V CIRKVI

DAVID NOVÁK,
předseda RCB v ČR

Na obhajobu tzv. egalitářského i komplementárního postoje bylo popsáno mnoho knih, a proto je tento článek svým způsobem zbytečný. Nedovedu si představit, že by někoho přiměl k tomu, aby změnil postoj. Navíc se jedná o zástupný problém z velké míry exportovaný z USA, kde se dle odpovědi na jakou stranu dotýčný patří, posuzuje „míra pravověří“ – tedy jak moc bereme Bibli doslova. Pro mě a drtivou většinu české CB je to teologicky jiný svět, který je mě a nám cizí. České církve (nevím, jak je to na Slovensku) tento problém nemají potřebu zásadnějším způsobem řešit. Minulá konference hlasovala o návrhu ženy ve staršovstvu nemít a výsledek byl drtivě jasný. CB ve své věrouce umožňuje, aby ženy byly součástí staršovstev a aby byly i v Radě (v současné době kandidují do České Rady dvě ženy), umožňuje kaplanskou ordinaci žen (s tím se pochopitelně mj. pojí i to, že ženy-kaplanky budou v rámci svého působení kázat, přednášet a vyučovat muže), neumožňuje ženám, aby byly v roli správkyně sborů.

Byť se egalitáři a komplementaristé neshodnou, něco společného mají. Jak Ježíš tak Pavel přináší jiný pohled na ženy, než bylo v tehdejší kultuře obvyklé.

V judaismu ženy nemohly svědčit u soudu, když se narodil syn, tak se oslavovalo, ne tak když se narodila dcera. Ženy se mohli účastnit jen první části bohoslužeb v synagoze, ale museli přihlížet na balkoně. Dochovala se stará židovská děkonná modlitba, která zněla: „Bože, děkuji ti, že jsi mě nestvořil jako neobřezance, otroka a ženu.“

V takto nastavené společnosti Ježíš svým přístupem k ženám udivuje. Když Marie sedí u jeho nohou naštve Martu, protože dělá úkon, který byl určený výhradě mužům, kteří se učili od svého rabína. Podobné je řečeno o Pavlovi, který sedal u nohou Gamaliela. Učedníci jsou pohoršeni, když si Ježíš povídá o samotě se ženou – Samařankou. První svědkové zmrtvýchvstání jsou ženy. V Ježíšových stopách jde i Pavel. Na konci listu Římanům je z 27 jmen 9 ženských. Teolog C. S. Cowles to komentuje: „Historici neznají podobný antický seznam pozdravů, který by dával ženám takto prominentní postavení.“ Uvedme si alespoň dvě z nich – Priscilu, která vyučila Apolla a pak Júnii, o které se píše, že byla významná mezi apoštoly. Hlavní úlohou žen, které Pavel zmiňuje, zajisté nebylo mužům vařit a prát, ale spolu s muži kázat evangelium a zakládat sbory.

Nemyslím si, že výše popsaným „dokazují“ legitimitu egalitářského přístupu. Chci pouze napsat, že Nový zákon dává ženě hodnotu, kterou v tehdejší době neměla. Jak jsem napsal, na tom se všichni shodneme.

Vliv kultury a situace sborů

Zároveň by nebylo čestné předstírat, že postavení ženy v Písmu je z dnešního pohledu těžko při-

jatelné a ženu upozaduje. O Starém zákoně snad ani není třeba psát, jakkoliv pár výjimek najdeme. Ale i Nový zákon, především pak Pavel, je k ženám občas hodně příkrý a na první čtení z nich občas dělá bytosti druhé kategorie. Představme si, že slyšíte následující kázání: Milé sestry, pro vás se nehodí zdobit se, splétat si vlasy, ověšovat se zlatem a střídat oděvy (1 P 3, 3). Máte se mužům podřizovat, poslouchat je a nazývat svými pány – tak jako Sára poslouchala Abrahama a nazvala ho pánem (1P 3, 6). Ve shromáždění mlčte, a podřizujte se, protože to říká Zákon (1Kor 14, 32) Pokud jste zvědavé, je pro vás řešení: Zeptejte se manžela, ale až doma (1Kor 14, 35)! Jestliže si nezahalujete hlavu, ostříhejte se. Nechcete-li se ostříhat, hlavu si zahalte. (1Kor 11, 6) Mužovo poučování přijímejte mlčky s veškerou podřízeností (1Tim 2, 11). I kdybyste byly sebeobdarovanější ve vyučování, nesmíte vyučovat muže, abyste nad nimi nezískali moc (1Tim 2, 12). Popsané texty v Písmu prostě jsou a i ti, kdo v dobré víře chtějí brát Bibli doslova, tyto texty doslova neberou a musí je nějak vyložit. Jak? Tak že si pomáhají dobou kulturou. Jinými slovy Bible se bez přihlídnutí ke kultuře a celkovému kontextu Písma číst nedá.

Vycházíme z toho, že Pavel a další psali uvedené výzvy buď do specifické situace místních sborů, nebo v něčem akceptovali kulturu své doby. Zároveň tam, kde byla kultura proti duchu evangelia, tam se proti ní stavěli. Proto muži oproti (nejen) tehdejšímu kulturnímu zvyklostem mají být svým ženám věrní, mají se za ně obětovat, nemají k nim být hrubí atd. Jenže kultura se mění a my si musíme položit otázku, jak neměnné evangelium přinášet do měnící se doby novými způsoby. Co ponechat a co nikoliv.

Dvojitý přístup k výkladu Písma

Zásadní problém při diskusi o ženách v církvi vnímám nikoli v tom, že se přizpůsobujeme kultuře, ale v odlišném výkladovém klíči k Bibli. Proto si myslím, že se nemůžeme domluvit. Je to podobné, jako se na VKV vlnách pokusit chytit vlny KV. Prostě to není možné. Odpůrci toho, aby ženy kázaly a vedly, se odvolávají na doslovný výklad některých textů o ženách. Jenže si vybírají jen některé. Pokud bychom doslovnou optikou vykládali např. texty o otroctví, potom v Písmu nenajdeme ani jeden verš, který by otroctví zpochybňoval. Páni se mají k otrokům chovat slušně, ale nikde nenajdete, že je mají propustit či proti otroctví zakročít. A přesto to byli křesťané, kdo prosadili abolicí, zároveň ale jiní křesťané citací biblických textů otroctví obhajovali. Jak ale mohli křesťané prosadit abolicí, když neexistuje jediný přímý verš, který by otroctví odsoudil? A přesně zde je rozpor v tom, jak čteme Bibli.

Buď skutečně bereme Bibli doslova a pak ženy skutečně nemohou vést muže ani je učit nebo hledáme ducha evangelia, celkové směřování Písma a tím pak poměřujeme jednotlivé texty. Pokud se vrátím k příkladu s otroctvím, pak Písmo směřuje k důstojnosti, svobodě a rovnosti, a proto navzdory veršům podporujícím otroctví je otroctví hřích. Protože Písmo směřuje k rovnosti mezi mužem a ženou, která je ukotvená v řádu stvoření *popsaným před pádem* (důležité je před pádem), který tento vztah pokřivil, k tomu, že úplně všechny dary Ducha jsou pro celé Kristovo tělo, proto některé texty omezující službu žen nevidím jako správné brát doslova. Dále netvrdíme, že jsou si pohlaví rovna, pokud ženám, i kdyby byly sebe obdarovanější, zakážeme učit muže Božím pravdám nebo být ve vedení církve... To je podobná „rovnost“, jako když ženám nebylo dovoleno volit. Je mi jasné, že komplementaristé s tímto tvrzením nesouhlasí, a to je v pořádku, jen musí brát vážně, že mnozí v tom nerovnost prostě vidí.

Uvedu dva příklady (ne)doslovného čtení. Mnoho textů, které vztahujeme na obě pohlaví, jsou směřovány jen mužům. Radovat se v pánu mají bratři (Fil 3, 1), přinášet sebe sama jako živou oběť mají jen bratři (Řím 12, 1), k vyvoleným patří bratři (1Tes 1, 4) atd. Proč tyto Pavlovy výzvy nelze brát doslova tedy jen pro bratry? Protože duch evangelia, celkové směřování Písma nás vede k tomu, že v Kristu si jsme rovni, že není muž ani žena (Gal 3, 28). Odpůrci žen ve staršovstvu se opírají mj. o text v 1Tim 3, 1, kde se píše, že biskup má být jednou ženatý, tedy musí se jednat o muže. Jenže již doslova neberou, že ten stejný muž musí mít rodinu a zdárné děti. Co když je svobodný a děti zdárné nebo žádné nemá? Když doslova tak všechno nebo nic, zvláště pokud to čteme v jednom oddíle! Není lepší alternativa k textu přistoupit stejně jako k uvedeným textům směřovaným jen mužům?

Někteří argumentují tím, že Pavel se v 1Tim 2, 11 – 13 odvolává na „řád stvoření“. Jenže na řád stvoření se Pavel odvolává i v 1Kor 11, 5 – 10, kdy tímto dokazuje, že si má žena zahalovat hlavu (žena byla stvořena pro muže, PROTO má mít na hlavě znamení kvůli andělům). Proč ti, kdo argumentují v 1Tim řádem stvoření, tento text doslova neberou (pokud vím, ženy se v našich církvích nezahalují).

U listu Timoteovi je ještě jedna věc: zbor, který vedl Timotej, trpěl pod vlivem falešných učitelů, kteří se soustřeďovali na některé ženy, které měli ambice učit (2Tim 3, 6 – 7). Pavel zřejmě reaguje na danou situaci, na ženy, které se dali ovlivnit falešnými učiteli a pod jejich vlivem chtěli učit. Píše o ženách, které nepřijímali Timoteovo vyučování, ale byli pod vlivem falešných proroků. Ale to bychom asi udělali i my... V případě zboru v Efezu jde o skupinu lidí,

kterí odmítli podřídit se autoritě, podleli falešné autoritě a shodou okolností to byli ženy. Takže Pavlův příkaz má smysl. A nemožno ho zevšeobecnit na celou církev, anebo církví. Já bych dal stejnou radu vedení zboru, kdyby se tam objevila skupina (a nemuseli by to být jen ženy), která by se vzbouřila proti autoritám zboru a autoritě Písma. Takže, myslím si, že v tomto případě jde o specifickou situaci zboru v Efezu. To, že ukazuje na Evu jako špatný příklad nevidím jako absolutní princip, ale jako modelovou situaci, kam to může dojít, když se někdo nechá svést zlým. V Římanům v jiném kontextu Pavel píše, že to byl Adam, skrze kterého vešel do světa hřích, o Evě na rozdíl od textu v Timoteovi nečteme ani slovo...

Pokud zůstaneme u vedení sboru, pak kdybychom chtěli být doslovní, měli bychom jednak zrušit volbu starších s tím, že starší by byli stejně jako v novo-

zákonních sborech dosazování, dále bychom měli vyhodit ty starší, kteří nejsou schopni učit (1Tim 3, 2) a nakonec by bylo dobré do staršovstev nedávat hospodáře a další členy, kteří mají především jáhenskou či diakonickou zodpovědnost. Asi není třeba dodávat, jak by to dopadlo... Není moudřejší z Písma vzít nadčasový princip, že sbor vedou starší s tím, že kompetence záleží na té které situaci? Kdo má vést je pak omezeno obdarováním, dovednostmi a charakterem.

Když Pavel mluví explicitně o službě a o zapojení v církvi, tak řekne „kdo má dar učit, ať učí, kdo stojí v čele ať je horlivý“ bez dalších podmínek (Řím 12), když píše o darech apoštolství, zvěstování evangelia, učitelství a vyučování (Ef 4, 11), opět žádné „genderové podmínky“ nedává. Kritériem je pouze obdarování.

Navíc pokud by ženy podle doslovného výkladu nesměly učit v církvi muže, pak nesmí učit ani na teologických školách, na křesťanských konferencích? Obyčejně se tato výjimka připouští a omezuje se jen na nedělní kázání. Jenže kde to má opodstatnění v Písmu? Proč by zrovna neděle dopoledne měla být tím nejdůležitějším, co se vyučování v církvi týká? Další otázka je odkdy se chlapec stává mužem, a tedy tím, který nemá už poslouchat kázání

žen či přijímat jejich autoritu danou tím, že vedou. Ve 12, 15, 18 letech.

Historie a současnost

Odpůrci vedení žen rádi argumentují tím, že současná církev podléhá současným vlivům feministického hnutí. Jenže tento argument neobstojí. Uvedme si pár příkladů a začněme obnovenou jednotou bratrskou, kterou bychom z feminismu asi nepodezívali: „V říjnu 1728 byli zvoleni starší a přitom dostaly ženy zastoupení i na nejvyšší úrovni ve stejném počtu jako bratři. Celkem tedy osm bratří a osm sester starších a čtyři muži a čtyři ženy jako vrchní starší“. Jednou z prvních metodistických kazatelek byla S. Crosbyová. Když se ptala Wesleyho na radu, ten zpočátku odpověděl, aby bez obav pokračovala ve své práci, ale aby o sobě nemluvila jako o kazatelce. O několik let později její službu slovem podpořil a v roce 1771 oficiálně schválil praxi kázání žen. V současné době vidíme mnohé zdravé a rostoucí církve, v jejichž čele jsou ženy. C. Buthová (manželka zakladatele Armády spásy), byla vysvěcená duchovní. Dle ní zákaz kázání žen omezovalo využití jejich duchovních darů a bylo to ostudou církve. V roce 1860 požádala, aby mohla promluvit během jednoho z manželových kázání. Poté se sta-

la partnerkou svého muže v jeho probuzeneckých kázáních.

Samozřejmě, že žen kazatelek a vedoucích bylo v dějinách méně, ale byly a ukázalo se, že jim Bůh žehnal. Když jsem byl na konferenci Lausannského hnutí, které reprezentuje současný hlavní proud evangelikalismu, ke kterému se CB hlásí, pak mnoho vynikajících přednášek měli jak muži, tak ženy. A skutečně se nejednalo o žádné progresivisty nebo feministické evangelikály, ale špičky v současné evangelikální a umírněně letniční teologické scéně. Mezi zastánce egalitarismu patří vynikající teologové, jako F. F. Bruce, C. Plantinga, D. Willard, G. D. Fee, N. T. Wright a mnozí další. V Čechách se všichni respektovaní teologové napříč všemi protestantskými denominacemi hlásí k nějaké formě egalitarismu a popravdě nevím ani o jednom, který by byl komplemetariánem. Víím, že vzdělání není všechno, ale jistou hodnotou přece jen je a to i v teologii. Jedná se jen o velmi stručný přehled, ale prosím o nešíření nesmyslů, že žena za kazatelnou rovná se liberalismus, progresivismus či feminismus. Stejně tak je ale nesmysl tvrdit, že pokud někdo ženu za kazatelnou nebo ve staršovstvu vidí jako chybu, je automaticky fundamentalista či zpátečník.

Závěrem

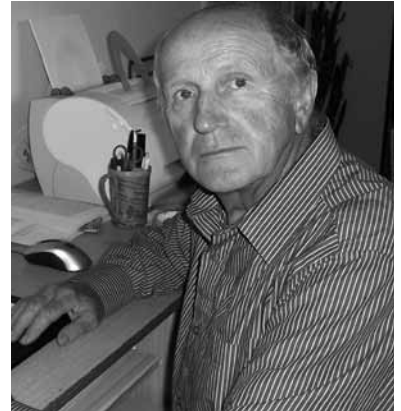
Nerezignuji na to, aby muži vedli, naopak, muže k vedení povzbuzuji. Přijde mi jako přirozené, pokud je ve vedení víc mužů. Mužská výbava prostě jiná je a nenechme si tuto realitu zpochybnit nejrozumnějšími progresivistickými proudy. Nechci žádné ženské či mužské kvóty ani kulturní války, ale jako zásadní vnímám, aby o tom, kdo bude starší, kdo bude kázat a vyučovat, primárně rozhodovali schopnosti, obdarování a charakter, ne pohlaví. Tím, že nás Pán Bůh stvořil odlišně, se můžeme skvěle doplňovat, a to i ve vedení a vyučování.

Můžeme být navzdory této jinakosti spolu? Pokud podle výkladu, zda ženy ve vedení ano či ne budeme posuzovat, zda ten druhý čte Bibli správně, být spolu nemůžeme. Pokud nikoliv, pak můžeme. Existuje alternativa? V tomto případě existuje: ten druhý Bibli čte v této otázce jinak a jinak nerovná se špatně. Víím, že jsem nikoho nepřesvědčil a ani to nebyl záměr. „Své“ jsem utvrdil v našem názoru, pokud vyjde článek s opačným pohledem, utvrdí „vás“. Takto to většinou na světě médií chodí. Pravdu nehledáme, ale spíše se v ní utvrzujeme. Proto malá rada na závěr – dejte si tu práci a pozorně čtěte i ty druhé. Možná s nimi nebudete souhlasit, ale třeba se jimi nebudete cítit tolik ohroženi. ■

ZNOVUZRODENIE

JÚLIUS STUPKA, BJB Vavrišovo

Znovuzrozením sa neskončil náš duchovný vývoj a duchovný rast.

Nech sú nám trvalým povzbudením slová apoštola Petra: *Požehnaný Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, ktorý nás zo svojho veľkého milosrdenstva vzkriesením Ježiša Krista z mŕtvych znovuzrodil pre živú nádej: k neporušiteľnému a nevädnuému dedičstvu, odloženému v nebesiach vám, ktorých moc Božia zachováva vierou na spasenie*“ (1Pt 1, 3 – 5)

Nebeský Otec otvára život kresťanov hodnotám, ktoré sú neporovnateľné s hodnotami, čo môžeme kúpiť za peniaze. Deň čo deň máme byť pripravení, k posväcovaniu života v konkrétnej realite našej nedokonalosti: *Nie že by som už bol dosiahol a bol už dokonalý, ale bežím, aby som to získal, pretože si ma získal aj Kristus Ježiš* (Flp 3, 12).

Teraz však na chvíľku postojme! Možno aj nechtiac niekedy naletíme pokušiteľovi, zopakuje sa

jeho zvädzanie a darí sa mu. A našou realitou je – možno len chvíľkové zatúlanie spôsobené pokušením – Ja som lepší!

Avšak dajme pozor, spolunažívanie organizmu (Kristovho tela) môže byť ohrozené. Ak niekomu z nás zaískrí, čo len v mysli, v srdci, tichý závan: som lepší.... Môže to byť síce aj pravda, ale Božie slovo túto pravdu menuje: márna ctižiadosť.

V cirkevnom zbore by sa nemalo udomáčniť, že jednotlivec alebo skupinka začne zanedbávať výzvu Slova: *Naklonení v bratskej láske predbiehajte sa navzájom v úctivosti* (R 12, 10).

Položme si otázku, ak s pokušením vo svojom srdci na modlitbe ihneď nerobíme poriadok, prestáva Biblia pre nás byť Božím slovom? ! ?

My silní už nie sme povinní znášať slabosti nevládných? Slabneme strácaním sa v hašterivosti a márnej ctižiadosti?

No v Božích očiach sme trvalo, aj v pokušeniach, omilostení hriešnici. Náš život sa vyvíja správnym smerom, keď srdcom v modlitbe zavoláme: *Neuvoď nás do pokušenia, ale zbav nás zlého...*

Sme na ceste, avšak nič nemôže byť v tej chvíli dôležitejšie, ako oslobodenie sa od ctižiadosti, ktorá sa stala márnosťou, väznila a umárala naše srdce.

Odpoveď na našu modlitbu určite príde. Človek po tvojej pravici je hodnejší – cennejší a ty ho v bratskej láske takto prijmi. Blížny už nie je konkurent, a ty nie si jeho súper.

Plní sa Božie zaslúbenie, v tej chvíli si schopný uctiť si spolubrata či spolusestru. Duša sa očisťuje poslušnosťou a zažiješ v pravde krásu a silu lásky bez pokrytectva. So zdravou, novou chuťou a radosťou zažívaš obnovu srdca... Božím darom sa stane vzťah, ktorý vedie k pokoju a vzájomnému budovaniu.

Nemusíme sa nikdy naháňať a navzájom si dokazovať, kto z nás je lepší. *Ale Boh trpezlivosti a útechy nám dáva jednomyseľnosť medzi sebou.. Lebo čokoľvek bolo napísané, nám na poučenie, bolo napísané, aby sme skrze trpezlivosť a skrze útechu Písem mali nádej. Aby sme jednou myslou a jednými ústami oslavovali Boha a Otca nášho Pána Ježiša Krista* (R 15, 4 – 6). ■

KONFERENCIA DIAKONICKEJ SLUŽBY 2025

ZASKOČENÝ ŽIVOTOM

17.MÁJA 2025

CIRKEV BRATSKÁ

BRATISLAVA,

CUKROVÁ 4

Zaskočený životnou udalosťou
Pavel Kailing a Jozef Ban

Od zúfalstva k opatrnej nádeji
Marek Roháček a Daniela Meressa

Ako byť s mladými
Štefan Machajdík

Keď život vybuchne
Ester Jankovičová

PRIHLASOVANIE DO 9.mája 2025

Cirkev bratská
Bratislava

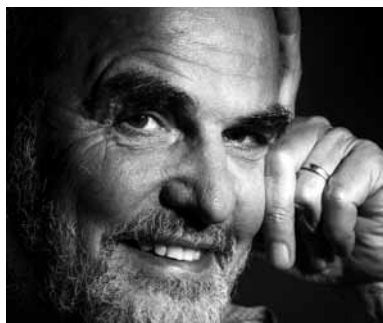
www.cbba.sk

UKRADLI NÁM KREŠŤANSTVO?

DANIEL PASTIRČÁK,
kazateľ CB Bratislava-Kaplnka

„Necítim potrebu ospravedlňovať sa za to, že som žiadala o milosrdenstvo“. Odkázala biskupka Episkopálnej cirkvi Mariann Budde prezidentovi Trumpovi. Kázeň, ktorú predniesla na inauguračnej bohoslužbe vo Washingtonskej katedrále neurazila iba Trumpa. Jeden z kongresmanov si neodpustil poznámku: „Budde by mala byť pridaná na deportačný zoznam.“ Trump sa v závere príhovoru nepokojne vrtel. Krátko na to biskupku označil za „Trump hejterku“ a krajnú ľavičiarku. Budde obe označenia odmietla. Nepatrí k ľavici, nemá politickú agendu, vychádza z evanjelia. Dnes jej nespočetné e-maily prajú smrť.

Čím sa previnila? Hovorila o troch pilieroch jednoty podľa Evanjelia: úcta k dôstojnosti každej ľudskej bytosti. Poctivosť a rešpekt k pravde v komunikácii. Pokora – ochota uznať vlastné pochybenia. V závere sa obrátila k Trumpovi:

„Pán prezident, mám k vám jednu prosbu. Včera ste národu povedali, že cítite prozreteľnú ruku milujúceho Boha. Nuž v mene Boha vás prosím, aby ste prejavili milosrdenstvo k ľuďom našej krajiny, ktorí sa dnes večer boja. K deťom s inou sexuálnou orientáciou či identitou, ktoré žijú v rodinách demokratov, republikánov i nezávislých. K ľuďom, čo vynášajú naše odpadky, upratujú kancelárie, pracujú na farmách, umývajú riad v našich reštauráciách, pracujú na nočných zmenách v nemocniciach, no nie sú úradne uznanými občanmi, nemajú potrebné doklady. Veľká väčšina týchto emigrantov nepatrí medzi kriminálnikov. Platia dane, sú našimi dobrými susedmi, vernými členmi našich cirkví, mešít, synagóg či chrámov. Prosím, prejavte milosrdenstvo tým, ktorých deti sa boja, že ich rodičia budú vykázaní preč. Pomáhajte tým, ktorí utekajú pred vojnou či prenasledovaním vo vlastnej krajine. Majte s nimi súcit a vítajte ich medzi nami. Boh nás učí, že máme byť milosrdní k cudzincom, veď my sami sme boli kedysi cudzincami v tejto zemi.

Pred rokmi som si v obchodnom centre vzdychol: „Obchodníci nám ukradli Vianoce.“ Dnes ma pokúša podobný povzdych: „Politici nám ukradli kresťanstvo.“ Putin svoju vojnu zdôvodňuje bojom o záchranu kresťanských hodnôt proti dekadent-

nému západu. Patriarcha Kiril svätí zbrane, ktorými Rusko demoluje Ukrajinu. Putin si potrpí na masku zbožnosti. Existujú dokonca moderné ikony s Putinovým portrétom. Donal Trump používa v Amerike tú istú zbraň. Na Slovensku to nie je iné. Vzorom mocou zneužitého kresťanstva je prvý Slovenský štát, na čele s prezidentom – kňazom. Aj hrdý ateista Fico sa voľky-nevoľky priznal k svojej birmovke. Len nedávno slovami ľudáckej hymny atakoval politického oponenta: *Rež a rúbaj do krvi, po Šimečkovej kotrbe*. Bolo by to azda smiešne, keby to nebolo také účinné. Koľkí kresťania im uverili? Kvôli proklamovanej obhajobe toho, čo považujú za kresťanské hodnoty, sú ochotní prižmúriť oči nad očividne bezbožnými činmi, vrátane genocídnej vojny na Ukrajine.

Kto bude brániť Krista evanjelií proti zneužitiu mocou? Biskupka Budde je v tom príkladom hodným nasledovania. Nestavia sa za žiadnu politickú stranu, stojí verne na strane Krista evanjelií. Ako vidno, nie je to ľahká pozícia.

Imperiálna podoba kresťanstva je tu s nami od dôb cisára Konštantína. Sila, ktorá vyžaruje z kresťanstva vždy pokúšala a bude pokúšať mocných, aby Krista pretvorili v Anti-Krista a použili ho ako zbraň.

Nie, neukradli nám kresťanstvo. Krista nám nemôžu ukradnúť. Nepatrí nám. Nepatrí nikomu. A predsa je tu neviditeľný, vytlačený na okraj so všetkými, ktorí sú nikto a nikde – s prehliadanými a bezprávnymi. On sám bol predsa označený za Samaritána a v mene náboženstva popravený ako falošný prorok posadnutý démonom. ■

POMÔŽME ZACHRÁNIŤ MÚZEUM SESTIER ROYOVÝCH

Zriaďovateľom múzea je OZ Sluha. Naše múzeum patrí medzi menšie zariadenia, kde pracujú dobrovoľníci a občas brigádnici na dohodu. Našími témami sú život a dielo sestier Márie a Kristíny Royových, ich rodina, hnutie Modrý kríž a evanjelikálne cirkvi na Slovensku. Takisto nás zaujímajú regionálne dejiny a prebudenecké hnutia v strednej Európe, pretože priamo ohraničujú ostatné témy.

Na to, aby sme mohli naplno rozvíjať múzeum a odborne sprevádzať návštevy je potrebný platený zamestnanec, ktorý by mal dostatok času venovať sa všetkým aktivitám naplno. Preto sa obraciame s prosbou na vás, ktorých zaujíma naša história a záleží vám na udržaní duchovného dedičstva Royových pre ďalšie generácie. Okrem príležitostných darov hľadáme podporovateľov, ktorí by sa zaviazali pravidelne prispievať na túto službu.

PRAVIDELNÁ PODPORA:

20 €, 50 €, 100 €, 200 €, dobrovoľný príspevok.

Číslo účtu / IBAN: SK44 1111 0000 0010 1561 9003

Pozn. pre príjemcu: Samuel Jurčo
Pravidelní podporovatelia od nás dostanú malý darček a Infolist o našej činnosti.

Ak Vás to zaujalo a oslovilo, prípadne máte ďalšie otázky, môžete ma kontaktovať na:

e-mail: s.jurco@gmail.com

tel.: +421 908 656 738,

www.divadlosluha.sk/muzeum

www.youtube.com/@muzeum_royovych

Facebook: Muzeum MK Roy

Web Múzea

Online platba

MÁRIA MAGDALÉNA

ANNA ČINČURÁKOVÁ TIPULOVÁ

Mária Magdaléna šla a zvestovala učeníkom, že videla Pána a že tieto veci jej on povedal (Jn 20, 18).

Dnes trochu predbehnem čas, priatelia, ale toto slovo chcem venovať najmä ženám.

Prvý človek, ktorý videl živého Ježiša po vzkriesení a rozprával sa s Ním, bola Mária Magdaléna. Pán Ježiš poveril ženy, aby niesli zvest o tom, že žije, napriek tomu, že svedectvo ženy v tej dobe bolo nehodnoverné. Náš Pán predbehol svoju dobu.

Som rada ženou, no občas mám pocit, že sme sa stále nevysporiadali s tým, kto vlastne sme – s vlastnou identitou a hodnotou. Vidím okolo seba veľa zranených a neistých žien. Možno to súvisí s hlúpymi vtipmi, s narážkami na našu emocionalitu, za ktorú sa hanbíme, s poznámkami, ktoré sme počuli: „No jasné, žena!“ Možno to súvisí s tým, ako nás vníma spoločnosť a do čoho nás tlačí, alebo s tým, čo sme na svoju adresu počuli od mužov, ktorých sme si vážili. Nevieť. Ale viem, že veľmi potrebujeme závisieť od Ježiša a dovoliť, aby On určoval to, kto sme. Ženy – priateľky, nedajte sa zneistiť. Najdôležitejší muž v dejinách hovorí, že sme milované a vzácne, a našu ženskú jedinečnosť, (ktorú mimochodom sám stvoril) chce použiť v tomto ubolenom svete. V skutočnosti najdôležitejšie je iba to, či sme „videli“ Ježiša. Či sme Ho stretli živého vo svojich životoch.

Lebo od toho závisí náš postoj k sebe samej, aj k ľuďom, ku ktorým ňu posielam.

Ja osobne som veľmi vďačná za mnohých mužov, ktorých mám okolo seba, ktorí stoja pri mne, podporujú ma a povzbudzujú. Potrebujeme vás, milí manželia, otcovia, bratia v Kristovi. Vzhliadame k vám a vážime si vás!

Keď Ježiš oslovuje Máriu pri hrobe, nachádza ju v nestabilnom citovom rozporení, oplakáva stratu blízkeho človeka a zmätene si pomýli Ježiša so záhradníkom. Jemu to však neprekáža v tom, aby ju poveril zvestovaním vzkriesenia. Naopak, veď On vie, že ona bola tá, čo ostala v Jeho bolesti až do konca. Bola blízko pri kríži aj pri hrobe, je blízko aj keď vstáva z mŕtvych.

Milé moje, budme blízko Ježišovi. A budme blízko iným ľuďom v ich bolesti a trápení, pri zomieraní starého, aj keď sa rodia veci nové.

A každý deň rozprávame o svojej skúsenosti so živým Ježišom.

A keď (Ježiš) vstal na úsvite v prvý deň po sobote, zjavil sa najprv Márii Magdaléne, z ktorej kedysi vyhnal sedem démonov. Ona šla a zvestovala to tým, čo bývali s Ním a teraz žalostili a plakali (Mk 16, 9 – 10). ■

Z ROKOVANIA RCB MAREC 2025

Rada rozhodla:

že na schválenie predloží Konferencii (ako návrh v neodkladnej záležitosti) dva varianty novej Metodiky rozdeľovania príspevku štátu. O návrhoch sa bude diskutovať na stretnutí hospodárov a správcov zborov;

o navýšení daru pre novo ordinovaných kazateľov vo forme poukážky na nákup odbornej literatúry na 100 eur;

že ak sa Spoločenstvo evanjelia rozhodne vydať slovenský preklad knihy *Reconnect your church*, podporí jej vydanie sumou 2 000 eur z Publikačného fondu;

Rada vzala na vedomie:

Informáciu predsedu o svojej činnosti počas februára;

finančnú správu Fondu Nové zbory za rok 2024;

priebežné hodnotenie vikára Martina Kaščáka (zbor Bratislava-Paradox) od staršovstva zboru **správy kazateľov** zo služobných ciest: Juraja Sabola v USA, Ervina Mittelmanna v USA, Tomáša Henžela vo Veľkej Británii, Mareka Tomašoviča v Írsku;

že kazateľ Jaroslav Tomašovský bol 23. 3. 2025 zvolený za kazateľa zboru v Leviciach;

že kazateľ Ján Verčimák bol 23. 3. 2025 zvolený za kazateľa zboru v Spišskej Novej Vsi;

Ďalej Rada:

Zhodnotila slovenskú pastoraálnu konferenciu, ktorá sa konala v Štrbe, a stanovila termín budúcoročnej konferencie na 5. – 7. februára 2026.

Rokovala o návrhu rozdelenia mimoriadneho navýšenia príspevku štátu v roku 2025. Do rozpočtu ústredia pre rok 2025 sa zahrnie takto: Vikariálny fond – 3 000 eur; Katedra – 5 000 eur (ako matching grant); Rómska misia – 6 000 eur, Trenčín – 6 000 (podpora pre rok 2026). O návrhu rozpočtu sa bude diskutovať na stretnutí hospodárov a správcov zborov a výšku príspevkov jednotlivých zborov z neho vyplývajúcu bude schvaľovať Konferencia.

Stretila sa so Študijským odborom kvôli rozdielnym uzáverom ohľadom odkladu, resp. odporúčenia ordinácie Pavla Jurča. Rada a ŠO si vyjasňovali, v čom je ich pohľad podobný a v čom rozdielny. O ordinácii Pavla Jurča (podobne ako ďalších dvoch vikárov) rozhodne májová Konferencia.

Zaoberala sa prípravou májovej Konferencie CB.

Zaoberala sa prípravou Spoločnej konferencie v novembri. ■

NEPODARENÝ MIČURIN

Dávno sme nemali takú pevnú a stabilnú vládu súčasnej koalície, ako ju nedávno opravenú zostavil premiér Fico. Na jeseň totiž padali z koaličného stromu také rôznorodé plody, ktoré by na jeden kmeň nenaštepil ani Mičurin {(1855 – 1935), ruský botanik, šľachtiteľ a ovocinár. Vyšľachtil také odolné, pôvodne južné ovocné stromy, ktoré prežili aj v drsných podmienkach Sibíri. Vyznamenaný Radom sv. Anny (1913) a Leninovým radom (1931)}. Fico po voľbách takýto strom sľuboval. Lenže ukázalo sa, že náš premiér nie je Mičurin, ktorý bol asi jediný človek na svete, čo získal cárske i bolševické vyznamenanie. To sa nášmu Mičurinovi asi nepodará, aj keď hrá na obidve strany. Tak si nechal prideliť aspoň doživotnú rentu.

Na jeseň sa náš premiér-Mičurin chlapil, že keď už koaličný kríženec nevyšiel, tak bude tvrdo čestný a dohliadne a okamžite odpíli každý nie dobre vyšľachtený konár, ktorý sľubuje, že na strome zostane (ak mu dobre zaplatia). „Nepripustím žiadne kupčenie a každý pokus nekompromisne potrestám“ znelo jeho jesenné krédo, „a to aj za cenu predčasných volieb“. A potom sa pustil do kríženia a šľachtenia. Trvalo mu to tri mesiace, kým dosiahol ten najčestnejší výsledok, ktorý by môj 10-ročný vnuk pomenoval svojím obľúbeným slovíčkom „mega“. Keby... Keby to bolo také jednoduché. Na zachovanie koalície nekúpil nikoho zo vzbúrencov, čo mu rozbili koalíciu. Choré konáre odpíli dvom nepodareným koaličným výrastkom (SNS a Hlasu) – teda vzal im po jednom ministerstve a pridelil ich svojej strane (Smeru SD). No a potom pod svoje stranické krídla vzal neposlušných vzbúrencov a bez akýchkoľvek úplatkov im prevzaté ministerstvá pridelil. A hotovo. Nebude on predsa nikoho ničím

BOHUSLAV PIATKO
(šéfredaktor)

*Naozaj hovoríte
spravodlivo, mocipáni?
A súdite podľa práva ľudí?
Naopak, v srdci
vymýšľate nepravosť,
rukami razíte cestu
násiliu v krajine.
(Žalm 58,
Dávidov pamätný zápis)*

uplácať, a keby to dakto chcel urobiť, s tým okamžite porobí poriadky a zbaví sa ho až bude zelený. Problém je však v tom, že sám seba sa zbaviť akosi nemôže. Priznám sa, až mi ho bolo ľúto, keď – nie zelený, ale bledý ako stena – oznamoval svoje Pyrhovo víťazstvo slovami, že ešte nikdy v živote nespravil také ústupky ako teraz, v záujme zachovania koalície. Tak nech je mu národ za tento jeho hrdinský čin, ktorým poprel sám seba, vďačný. Lebo inak bude zle! To ešte netušil, ako rýchlo bude zle. Nečakane sa totiž vzbúril ďalší nepodarený koaličný konár – predseda jednoosobovej koaličnej strany (SNS), ktorá okrem svojho predsedu nemá v parlamente ani jedného poslanca. A ten z ničoho nič položil na existenčný stôl koalície jeden zo záchranných konsolidačných balíčkov – transakčnú daň, ktorá fungovala asi týždeň. Ak ju vraj koalícia nezruší, sám podá návrh na jej zrušenie. Čo s nadsením privítala opozícia, ktorá ho povzbudzuje, aby tak spravil, že sa k nemu pridajú. No – sranda na kolečkách. V čase písania týchto riadkov ešte nie je jasné, ako to dopadne. Ale napadá mi jedno riešenie, ktoré, ak by som bol premiérovým poradcom, by som mu poradil: Keď sa už tak rozďavajú doživotné renty (okrem premiéra ju už má aj generálny prokurátor), nech ju dajú aj všetkým koaličným poslancom. A potom ich pošlú do dôchodku a zakážu im vstup do parlamentu. Tak by sa sám premiér stal 89-kou a nemal by žiaden problém s vládou či s (ne)kupovaním poslancov. Z ministrov by si mohol spraviť poradný zbor tak, ako to majú jeho diktátorské vzory Putin a Trump. A nemusel by sa triasť o to, či si väčšinu v parlamente udrží alebo nie. A mohol by slobodne a neohrozene, vlastnými „rukami raziť cestu násiliu v krajine“ v prospech nás všetkých. ■

KRÍŽOVKA

„Prijmi sa tak, ako si – s vedomím, že tvári môžeš dodať krásu...“ Guy Gilbert

Autor: Peter Kailing	Šetrí	Znalec rok. hudby (hovor.)	Člen rodiny	POMÔCKY Lek, Ala, Aas, An, Ot	TAJNIČKA	Osobné zámeno	Ples	Omnoho	Stražil
Južný slovan				Kun. sibír. šľma Od (rus)	•				
Konfrontuje					•				
Zjavne, nápadne					•	Albánska mena Ernest (domác)			
Pera (básn.)				Existuje Zn. zahranič. áut	•		Hľa dojhláska		
Severan			Oteplil Slečna (skr.)		•				
	Nahrubo zomleté zrno	Klipsňa Smeti			•			Kaluž	Záchvev
Kruhový predmet					•		Chem. zn. molybdénu Žen. meno		
Rudné doly (skr.)			Chem. zn. Lawrencia Kridlo (anatom)		•	Žen, spevný hlas 2, rím.			
Česká rieka				Býv. juhosl. mena Ozn. rus. lietadiel	•				
Tenka okruž- la placka (z vajec)					•				
Juhoturecké mesto					•	Zdochlina / nem.)			

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 3/2025

Spravidlivosť bez lásky je ako strom BEZ KVETOV

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 5. 5. 2025. Nezabudnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 5/2025.

Stranu pripravil Peter Kailing

Pozvánka

Pozývame vás na
Oslavy 20. výročia
Wycliffe Slovakia

a

10. ročník Behu
partnerov v nádeji
v Banskej Bystrici
31.5. a 1.6. 2025

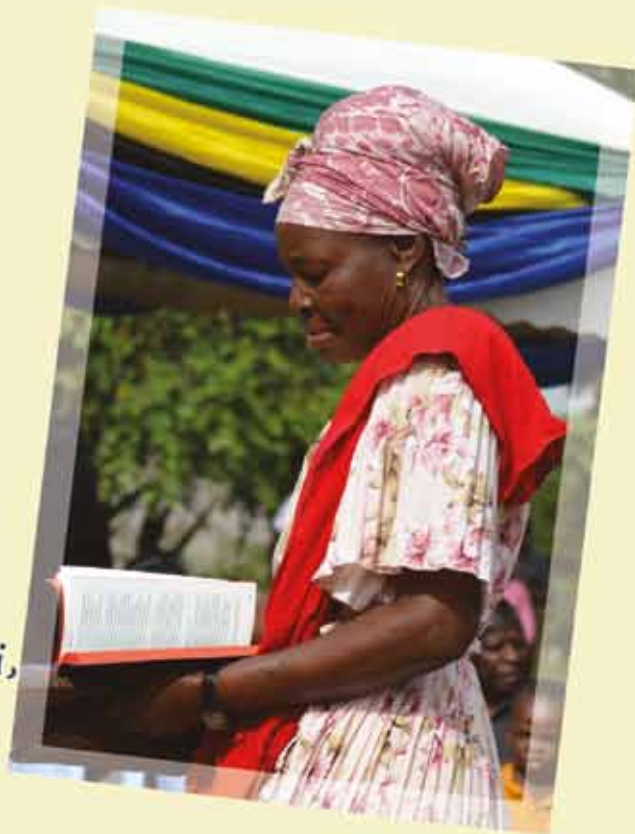

Program:

31. mája o 9:00-12:00
10. ročník Behu partnerov v
nádeji v mestskom parku

31. mája o 15:00-17.00
Oslavy 20. výročia Wycliffe
Slovakia - pásmo svedectiev,
príhovorov a prezentácií z
misijného poľa; v modlitebni
Bratskej jednoty baptistov v
Banskej Bystrici, Horná
Strieborná 5

1. júna o 10:00 - 12.00
Slávnostné bohoslužby vd'ačnosti,
v modlitebni Bratskej jednoty
baptistov v Banskej Bystrici,
Horná Strieborná 5

V prípade, že sa chcete na oslavách zúčastniť, dajte nám vedieť na info@wycliffe.sk, alebo telefonicky na 0903 234 885, aby sme zabezpečili občerstvenie a darček aj pre vás!